

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVIII. št. 167 (14.258)

Trst, torek, 21. julija 1992

Revored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

V Palermu in na Siciliji je mafija napovedala pravo vojno državnim institucijam

Vlada v vrtincu polemik zaradi umora sodnika Borsellina in njegovega spremstva

*Med včerajšnjo razpravo v poslanski zbornici so letele kritike tako iz vrst opozicije kakor iz vrst večine
Danes pogreb žrtev - Pokol povzročil paniko na milanski borzi, ki je doživela zlom, podoben onemu iz l. 1987*

Strahovito razdejanje po palermškem atentatu

(Telefoto AP)

RIM — Mafijski pokol v Palermu je takoj odjeknil v parlamentu. Vroče teme, s katerimi se je ubadala poslanska zbornica v zadnjih dneh, so prešle v ozadje in sprožila se je sila napeta razprava o tem, kako vendarle zaježiti organizirani kriminal. Kaj namerava ukreniti vlada, ki je kot prvi korak včeraj dala premestiti iz kaznilnice Ucciardone 55 mafijcev (večino na Pianoso). Notranji minister Nicola Mancino je napovedal, da bo vlada na Sicilijo poslala več policije in karabinjerjev, vrh tega bo uporabila še vojsko, ki bo zastražila zapore, sodišča in druga javna poslopja. Osrednje orožje proti mafiji bo vsekakor DIA, je zatrdil minister in dodal, da bo treba čimprej usposobiti tudi »superprokuro«. Mancino pa je v isti sapi poudaril, da je potrebna za uspešen boj proti »strategiji terorističnih napadov in pravih vojnih ak-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Mafijski terorizem je prešel že vse meje

PALERMO — Paolo Borsellino, 54 let, kandidat za vodjo »superprokure«, ki je še zmeraj »obglavljena«, in njegovih pet telesnih straž - Claudio Traina, Agostino Catalano, Vincenzo Limuli (vsi trije Palermčani), Emanuela Loi (rojena na Sardiniji) in Edie Walter Cosina (iz Milja pri Trstu) - so bili ob življenje ob 16.55 v nedeljo, ko so se ustavili pred poslopjem s hišno številko 19 v ulici Amelio, kjer stanujeta Borsellinova mama in sestra.

Naslednik Giovannija Falconeja ju je želel obiskati, kakor je to počenjal, pravijo, enkrat v tednu. Ko je stopil iz crome, je vzplamtelo in strahovito počilo: blindirana vozila so bila v hipu uničena, sodnik in spremstvo (rešil se je edinole 30-letni agent Antonio Vullo iz Palermo, ki pa leži ranjen v bolnišnici) dobesedno raztelešeni, štiri hiše močno poškodovane, tako da je moralo veliko družin začasnoma v hotel (stroške bo poravnala palermska občinska uprava), prav tako dvajset parkiranih vozil. Predno je Borsellino pritisnil na zvonec sestrinega stanovanja, je cosa nostra iz razdalje kakšnih 200 metrov radijsko sprožila vsaj 80 kg plastičnega eksploziva tipa sintex, ki so ga atentatorji namestili pod sedež tam že nekaj dni parkirane seat ibize (preiskovalci so našli kos daljinskega ojačevalca); na cestišču je 7 kvadratnih metrov širok in 30 cm globok krater. Pokol so zagrešili nemoteno: hiša, v kateri stanuje sodnikova mati, in ulica nista bili zastraženi. Kako so atentatorji vedeli za Borsellinov obisk pri materi, ko pa je pokojni še policijskemu spremstvu vselej povedal, kam naj ga pelje, šele potem, ko se je kolona vozil že premaknila, se ne ve. Preiskovalci so začeli hišne preiskave - nasproti stavbe, kjer biva Borsellinova mati, so pred leti odkrili skrivališče mafijske familije Madonia.

Minuli teden je neka ženska posvarila Borsellina pred atentatom »na nekega sodnika v Caltanissetti ali Palermu«; to da ji je povedala vedeževalka. Pokojni je obvestil državnega tožilca Giammanca, ki vodi področno protimafijsko prokuro, a opozorilo so obravnavali tudi na zasedanju odbora za javni red in varnost v Agrigentu.

Razstrelivo v ogromnih količinah je mafija tokrat uporabila že četrto. Prvič (1983) je ubila v Palermu sodnika Rocca Chinnicia in dva policista, drugič (1985) je hotela umoriti sodnika Carla Palermo, namesto katerega so bili ob življenje Barbara Rizzo Asta in njena šestletna dvojčka, tretjič pa je pred dvema mesecema ubila Falconeja in njegovo ženo ter spremstvo. Borsellino je s svojim delom motil predvsem zloglasno mafijsko družino Reina, sicer pa coso nostro na območju Trapanija, vendar je govor tudi o močni vpletenosti kolumbijskih prekupčevalcev mamil.

Paolo Borsellino zapušča ženo Agnese Piraino Leto, sina Manfredija in hčerki Lucio ter Fiammetto. Skupni pogreb bo danes dopoldne in ga bo prenašala televizija, sodniki palermskega okrožja pa se ga ne bodo udeležili, ker ne marajo »mimohoda oblasti in govoranc«. Na pobudo CGIL, CISL in UIL bo tedaj desetminutna splošna stavka.

V nekaj urah se je izjalovil tudi 39. sporazum o prekinitvi sovražnosti

Nadaljuje se agresija srbskih sil na Sarajevo in druge kraje BiH

LJUBLJANA — Sodeč po agencijskih poročilih, londonskega sporazuma med tremi sprtimi nacionalnimi skupnostmi v Bosni in Hercegovini, po katerem naj bi orožje v tej nesrečni državi utihnilo v nedeljo zvečer, očitno nihče ne spoštuje. Žal pa so bili, kot kaže, neuspešni tudi pogovori predsednika BiH Alija Izetbegovića in novega premiera ZRJ Milana Panića, ki je po številnih zapletih ravno v času, ko naj bi začelo veljati premirje dopotoval v Sarajevo. Sešla sta se, kot poročajo za tesno zaprtimi in strogo varovanimi vrati, vendar je že po njunih izjavah po več kot triurnih pogovorih moč soditi, da se kaj prida nista dogovorila. Takoj po prihodu na sarajevsko letališče, kjer ga je pričakala množica časnika, pa tudi eksplozije granat, je Panić sicer samozavestno v svojem slogu zatrjeval, da je treba vojno takoj končati. Jugoslovanski premier je, kot poroča Reuter, tudi v pogovorih z Izetbegovićem ponudil takojšnji začetek mirovnih pogajanj z bosanskohercegovski vojski, da bi tako končali štirimesečno vojno. Po njegovih besedah je srbska stran pripravljena končati to, kot se je izrazil »noro, neverjetno in neodgovorno

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

ES: Jugoslavijo izključiti iz mednarodnih organizacij

LJUBLJANA — V Bosni in Hercegovini tudi včeraj ni bilo premirja. Dvanajst zunanjih ministrov Evropske skupnosti je zato predlagalo, da se Jugoslavija (Srbija in Crna gora) zaradi te najnovejša kršitve premirja v Bosni in Hercegovini izključi iz vseh mednarodnih organizacij, vključno z Organizacijo združenih narodov. Prav tako naj ne bi novi Zvezni republiki Jugoslaviji priznali nasledstvo nekdanje Jugoslavije. Predlog o izključitvi Jugoslavije je predložila Velika Britanija, ki je trenutno predsedujoča v Evropski skupnosti. To je vsekakor zelo pomembna podrobnost glede na to, da je bila

doslej Velika Britanija med tistimi državami, ki so do poslednjega trenutka delovale naklonjeno do Srbije in na vse načine insistirale, da se Srbija po mirni poti spametuje.

Verjetno so zdaj Britanci najnovejšo teptanje premirja s strani Srbov in Crnogorcev sprejeli tudi kot direkten udarec njihovi najnovejši mirovni iniciativi, v kateri sta pomembno vlogo odigrala lord Carrington na londonskih pogovorih predstavniki treh narodov iz Bosne in Hercegovine in zunanji minister Hurd s svojo turnejo in zelo jasnimi sporočili voditeljem vseh nekdanjih jugoslovanskih republik (NIA)

Potrjena benignost adenoma

RIM — Četrto poročilo zdravniškega konzilija poliklinike Gemelli je včeraj razblinilo še zadnje sume o naravi papeževega tumorja. Patologi so v odstranjenem adenomu zasledili le omejeno žarišče malignih celic, ki pa niso še predrle membran krvnega in limfatičnega sistema. V bistvu je torej šlo za benigni tumor, ki bi se lahko v kratkem izrodil v malignega, če ga ne bi pravočasno odstranili.

Medtem pa poteka okrevanje brez zapletov, v četrtek bi moral papežu odstraniti šive, konec tega ali najkasneje v začetku prihodnjega tedna bi moral papež zapustiti bolnišnico.

Trije nauki slovenskega metropolita Šuštarja za sedanje težke čase

Potrpljenje, zaupanje in strpen dialog

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — Ljudje so zbegani, treba je premostiti napetost časa, zaradi tega je, po mojem mnenju, treba upoštevati tri nauke, da premagamo razočaranje in tesnobo.

Ti trije nauki, katere s posebnim poudarkom in s potrpežljivo vztrajnostjo ponavlja ljubljanski nadškof in slovenski metropolit Alojzij Šuštar, pa so naslednji:

Največja stopnja medsebojnega potrpljenja, spoštovanja, pa ponovno potrpljenja.

Med seboj si je treba zaupati, večno sumničenje ne vodi nikamor, ustvariti je treba zaupanje, zaupati si je treba!

Ustvariti je treba kulturo dialoga, v politiki, na radiu, v sredstvih obveščanja, povsod. Pri tem je treba gojiti, pospeševati in spoštovati

pravico drugačnosti in odpraviti prakso vračanja v preteklost, ko nekomu zmanjka argumentov za sedanjost.

Te tri nauke in skoro premi govor nismo opremili z navednicami, ki bi jih v takem primeru slovenski pravopis skoraj zahteval. Prepričano zato, ker gre za zapis po spominu, za obnovo daljšega prisrčnega in odkritega pogovora s slovenskim primasom, ne samo prvim človekom slovenske Cerkve, temveč modrim in poštenim možem. Zaradi tega to niso bila običajna vprašanja za intervju in odgovore, temveč odkrit dialog, iz katerega je nastal zapis brez sledi kakršne koli avtorizacije.

Osnovno izhodišče je enotno: Oba, nadškof in novinar, sta zaskrbljena zaradi ozračja napetosti, ki se ustvarja v Sloveniji. Nadškof je odlično obveščen in mu je povsem jasna mračna

verjetnost močne krize. Zakon o volitvah ni bil sprejet, če volitev do decembra ne bo, to pa pomeni slovensko ustavno krizo, nelegalni položaj, ko se išče neke vrste diktaturo z vsemi posledicami.

Vsi ljudje dobre volje se moramo truditi, da se kaj takega ne zgodi. Treba je ustvariti kulturo dialoga in tudi volilna vprašanja, ki sicer ne spadajo neposredno v pristojnost ali zanimanje Cerkve, rešiti mirno s sporazumom. Toda primerno ozračje pa je tudi stvar Cerkve in njenega poslanstva.

Zato slovenski metropolit zavrača očitke, da je Cerkev postala fašistična, klerikalna in oblastilna, da ne upošteva sprememb. Nekdanja predvojna delitev na klerikalce in liberalce

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Zaradi stavke odvetnikov in prošnje, da bi nekatere skupine postale civilne stranke Obravnavo zoper Maria Chieso odložili V Benetkah spet zaslišali Cremoneseja

MILAN — Milanski sodniki so odložili na konec oktobra obravnavo proti prvi skupini ljudi, ki so obtoženi korupcije in zlorab. Obravnavo so odložili zaradi stavke odvetnikov, poleg tega pa zaradi proučitve prošnje nekaterih političnih in mnenjskih skupin, ki se nameravajo predstaviti kot civilne stranke. Na včerajšnji prekinjeni obravnavi bi se moralo zagovarjati 25 ljudi, vendar v sodni dvorani so bili prisotni le nekateri od obtožencev; med njimi ni bilo niti glavnega »protagonista«, tj. Maria Chiese. Pred sodno palačo, v kateri je začela obravnavo, so se zbrali demonstranti, nekateri od teh so se vrinili tudi v sodno dvorano (na sliki AP).

V Monzi pa je medtem število aretirancev v zvezi s preiskavo o korupciji naraslo na 13. Za zapahi se je včeraj namreč znašel 60—let-

ni Angelo Biraghi (KD), ki je eden od članov skupine garantov tamkajšnje bolnišnice.

V Benetkah so včeraj nadaljevali zaslišanja: na vrsti so bili tokrat bivši predsednik deželnega odbora Veneta Gianfranco Cremonese, bivši šef De Michelisovega tajništva Giorgio Casadei in ravnatelj tamkajšnjega konzorcija za prečiščevanje Piergiorgio Baita. Oba obtožena politika sta ponovno poudarila, da sta nedolžna. Isto je storil parlamentarec in bivši padovski župan Settimo Gottardo (KD); slednjemu so poslali že drugo sodno jamstveno obvestilo.

Precej reakcij je medtem povzročil intervju, ki ga je za milanško Stampo dal konfederalni tajnik CGIL Bertinotti. Le—ta je izjavil, da tudi znotraj sindikatov poteka razprava o moralnem vprašanju in da je tudi v njihovih vrstah več skorumpiranih ljudi.

Ciampi svetuje nove pobude ob dosedanjih vladnih ukrepih

RIM — Na zasedanju komisije za proračun poslanske zbornice je guverner Bance d'Italia Carlo Azeglio Ciampi pozitivno ocenil nedavne gospodarske ukrepe italijanske vlade. Ciampi je dejal, da je vladna poteza posrečena, zaradi tega morajo tudi morebitni amandmaji biti v skladu z vladno-restrikcijsko politiko. Po njegovem mnenju so zadnji ukrepi prehodnega značaja, njihov učinek v prihodnjem letu pa bo — kljub hrupu in polemikam — skromen; sanacija javnega dolga je v bistvu le odložena na prihodnje leto.

Glavni cilj za v bodoče ostaja znižanje inflacije; le z nizko inflacijo bi namreč Italija uspešno konkurirala z drugimi evropskimi državami. Ciampi je tudi pozitivno ocenil zakonski osnutek o privatizaciji; v osnovi naj bi bil dober, vendar ga bo še treba vsebinsko dopolniti.

nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani

● Vlada v vrtincu

cij, kakor je označil stopnjevanje mafijskega nasilja, predvsem »nova politična volja«.

Ministrova izvajanja niso zadovoljila strank v opoziciji, ki so jih ocenile kot nepopolne in kritizirale dosedanje ukrepanje državnih oblasti na Siciliji. Misovec Guanfranco Fini je v značilnem neofašističnem slogu zahteval militarizacijo otoka in »represalije« proti mafijcem, začeni s tistimi, ki sedijo v zaporih.

Tajnik DSL Achille Occhetto je po zagotovitvi, da se noče spuščati v obtoževanje kogar koli, pozval k aretaciji članov posameznih iz znanih mafijskih »familij«, sicer pa izrazil pripravljenost, da »na podlagi resne ter inovativne terapije s šokom« prevzame sleherno odgovornost »danes v opoziciji in jutri v vladi«. Occhettov govor je bil tako umirjen in pronicljiv, da sta mu zanj pozneje čestitala predsednik KD Ciriaco De Mita in tajnik PRI Ugo La Malfa. Na vprašanje novinarja, kaj meni o izrednih zakonih, je Occhetto odvrnil: »Izredno bi bilo že to, da bi izredno izvajali obstoječe zakone, ki ne preprečujejo aretacije skrivačih se mafijcev, katerih imena so vsem znana; Mancino naj jih poišče in dobil bo vso našo podporo.« Occhettove teze je posredno podprl tudi priznani strokovnjak za mafijske zadeve Pino Arlacchi: »Ne potrebujemo posebnih zakonov in prav tako ne smrtnih kazni,« je dejal, pač pa je treba nemudoma usposobiti »superprokuro«, okrepiti organizem DIA ter izvajati zakon o ske-sancijah in proti pranju umazanega denarja.

Pozivi izvršilnemu telesu, naj učinkoviteje nastopi proti mafiji, so prišli tudi iz vrst večinskih strank. Sam pravosodni minister Claudio Martelli je podčrtal »nezadovoljive odgovore na vprašanje, ali je bila zaščita sodnika Borsellina dovolj-šnja«, in obžaloval, da ni »v prisotnosti Države na Siciliji tiste vojaške miselnosti, ki je potrebna v boju proti vojski cose nostre«; proti sled-

nji se ni mogoče boriti z mentaliteto mestnega redarja, je pripomnil.

Tajnik PSDI Carlo Vizzini je zahteval »izredne ukrepe« in z njihovim sprejetjem tudi pogojil nadaljnji obstanek te stranke v večinski koaliciji. Njen predsednik Antonio Cariglia je k temu pribil, da je potrebna »močnejša vlada«.

Republikanci so pojasnili, da so načelno pripravljeni voliti za protimafijski dekret, ki ga bo vzel danes v pretres senat, četudi po njihovem mnenju v danih razmerah ne gre toliko za naglo sprejemanje novih zakonskih ukrepov, kolikor za čim trši nastop proti tistim, ki vodijo mafijske familije oziroma so njihovi pribočniki.

Liberalci Biondi se je nasprotno opredelil proti nasilnim oblikam pregona organiziranega kriminala, kajti Država mora odgovoriti na njegove napade »z močjo zakonov in sposobnostjo, da te zakone izvajajo«; tega doslej na Siciliji ni bilo zapaziti, je dodal vodja PLI.

O tem, kako se najučinkoviteje zoperstaviti naraščajoči ofenzivi mafije, je razpravljali tudi politični urad KD, ki se je sestel nalašč za to. Podobno kot po umoru sodnika Falconeja je pomoč italijanskim preiskovalcem ponudil tudi ameriški FBI.

Predsednik poslanske zbornice Giorgio Napolitano je apeliral na državljane, naj se ne prepustijo malodušju ali filozofiji sobivanja z organiziranim kriminalom, a niti ne uničujejo logiki razdvajanja, temveč naj osvojijo in se držijo jasnih besed, ki jih je izrekel predvčerajšnjim državni poglavar Luigi Scalfaro. Predsednik republike je, kakor znano, poudaril, da pomeni uboj Borsellina pravi atentat na varnost demokracije ureditve in da se bo mogoče zoperstaviti takšnim terorističnim dejanjem edinole ob najpopolnejši enotnosti vseh državnih institucij, političnih in družbenih sil ter civilnih organizacij. Scalfaro se bo sešel danes z Napolitanom, predsednikom Senata Giovannijem Spadolijem in predsednikom ministrskega sveta Giulianom Amatom.

Palermški pokol je napravil veliki vtis po vsem svetu, saj so mu uredništva najbolj prestižnih ameriških, francoskih, angleških in drugih časopisov posvetila veliko prostora. Odjeknil pa je tudi na italijanski borzi, ki je doživela včeraj zlom, kakršnega ni pomniti od leta 1987. V Milanu je izbruhnila panika, tuje investicije so se na mah hudo zredčile, kazalnik MIB pa je strmoglavil kar za 5,82 odstotka, zaradi česar je izguba nasproti začetku januarja dosegla 19,1 odstotka. Ker je borza ogledalo politično-gospodarskega stanja v Italiji, je to zaskrbljivo in dodatno znamenje strahu pred splošno destabilizacijo v državi.

● Nadaljuje se

vojno«. Reuter je tudi poročal, da je Panić Izetbegoviću dal zelo malo časa za odgovor na ponudbo. »Če Izetbegović mojega predloga ne bo sprejel, potem bo svet točno vedel, katera stran želi nadaljevati vojno«, je še dejal Panić. V povsem drugačnem celo grozečem

tonu pa je izzvenela izjava, ki jo je Panić, kot po navadi v angleščini, dal beograjski TV takoj po vrnitvi v to mesto. Po njegovih besedah se je v sarajevskem pogovoru odločne zavzel za mir, če pa gospod Izetbegović ni za mir, potem je za vojno. Panić je še dejal, da je sogovorniku za to odločitev dal zelo malo časa. »Sedaj smo se odločili za pogovor o miru, ker sem prepričan, da se z menoj ne more vojskovati«, je še dejal Panić. Predsednik BiH Alija Izetbegović pa je po pogovorih izjavil, »da je Milan Panić morda čisto iskren, najverjetneje pa premočno ve o dogajanju v BiH«. Sicer pa je v zvezi s prihodom Panića v Sarajevo in pogovori z Izetbegovićem bosanskohercegovaška vlada za kakršnekoli pogovore na vladni ravni za srbsko stran postavila verjetno nesprejemljive pogoje. Tako naj bi jugoslovanska vlada ustavila ogenj in umaknila vso oborožitev z bosanskohercegovaške ozemlja na ozemlje ZRJ, tam pa naj bo pod nadzorom OZN. Vlada v Sarajevu zahteva tudi, da ZRJ prizna Bosno in Hercegovino kot neodvisno državo, hkrati pa naj prizna svoje genocidno ravnanje v tej republiki ter sprejme ocene in stališča najvišjih državnih organov BiH. Bržkone tudi zaradi takšnih brezkompromisnih pogojev je bil predsednik Izetbegović prisiljen samo nekaj ur po tem, ko naj bi začelo veljati premirje, pa tudi kmalu po pogovorih s Panićem, poslati še eno pismo amerškemu predsedniku Georgu Bushu. V njem ga seznaja, da se agresija na BiH nadaljuje in celo krepi. Izetbegović je v pismu tudi poudaril, da človekoljubna pomoč prihaja le v Sarajevo, v številne druge kraje, kjer so razmere še hujše pa se zaradi blokiranih cest in vojaških dejavnosti srbske vojske ne more prebiti. Predsednik BiH je ponovno zahteval, da se mora Jugoslovanska armada umakniti iz BiH in da mora težko orožje priti pod nadzor mirovnih sil Združenih narodov.

Medtem pa Slobodan Milošević, začetnik in oblikovalec krvave tragedije na ozemlju nekdanje Jugoslavije, prav duhamerno ponavlja svetovnim medijem, da Srbija ni vpletena v spopade v BiH, kjer naj ne bi bilo niti enega vojaka armade ZRJ. Tokrat je v intervjuju za francoski Figaro tudi dejal, da če je BiH res izpostavljena agresiji, potem ta prihaja s hrvaške strani. Kot krivce za razmere v BiH je označil tamkajšnje avanturistične politike, ki so, kot trdi Milošević, mislili, da bodo po razpadu Jugoslavije lahko v BiH ustanovili islamsko državo.

Srbske enote, odlično opremljene z oborožitvijo nekdanje JA, pa Miloševićeve »miroljubne« izjave kar naprej in na najbolj zgovoren način sproti demantirajo. To so storile tudi v nedeljo zvečer, ko so le dobro uro po začetku premirja, kljub navzočnosti premiera Pani-

ća, s topovi in minometi znova silovito napadle Sarajevo, v občino Center pa so sprožile tudi neuspešni pehotni napad. O topniških napadih so poročali tudi iz Goražda, Bosanske Posavine, Bihača, Mostarja in od drugod. Po poročilih sarajevskega centra varnostnih služb so srbske sile tudi včeraj zgodaj zjutraj nadaljevale obstreljevanje sarajevskih naselij Dobrinja, Sokolovič kolonija, Hrastnica in Butmir. Zato tudi ne preseneča izjava predstavnika OZN v Sarajevu, da so mednarodni človekoljubni poleti za pomoč obkoljenemu bosanskohercegovaškemu glavnemu mestu prvič začasno ustavljeni zaradi bombardiranja v bližini letališča. Drobci granat namreč padajo preko vzletne steze in po vsem letališču, kar ogroža varnost letal. Srbske sile so tudi popoldne napadale vse dele Sarajeva. Napadi so se nadaljevali tudi na Goražde. Točnih podatkov o mrtvih in ranjenih ni, vendar se bojijo, da jih je veliko.

Po razmeroma mirni noči so srbske sile zjutraj s topovi začele obstreljevati tudi civilne objekte v Breči na Visokem, kjer je bil ubit en otrok. O najmanj treh nedolžnih žrtvah poročajo tudi iz Bihača. Na to mesto je srbsko topništvo v noči po začetku premirja izstrelilo okrog 2.500 granat. Branilci mesta, kot poroča Hina, niso odgovorili na napade, temveč so o njih obvestili predstavnike Unproforja v Bihaču.

Kršitev londonskega že 39. sporazuma o ustavitvi ognja, sklenjenega ob posredovanju Evropske skupnosti, so že včeraj komentirali številni vodje diplomacij zahodnoevropskih držav. Žal so v glavnem znova ponavljali medla stališča o tem, da je za ustavitev morije nekaj treba storiti. Najbolj konkreten je bil spet avstrijski zunanji minister Mock, ki je od Varnostnega sveta zahteval, naj preuči možnost uporabe vseh sredstev za ustavitev spopadov na Balkanu. Nemški zunanji minister Kinkel je izjavil, da za mirno rešitev krize v BiH ni več veliko možnosti. Oporznil pa je, da Evropska skupnost sama ne more izpolniti velikih pričakovanj sveta v zvezi s to vojno. Po njegovem mnenju bi bila uporaba sile res zadnje sredstvo za rešitev problema, vendar bi se tako moral odločiti Varnostni svet, ki ima monopol nad vojaško silo. Le-ta naj bi včeraj razpravljala o razmerah v BiH v luči očitno propadlega premirja, najprej pa naj bi poslušala poročila generalnega sekretarja Butrosa Galija o tem, kako sprte strani spoštujejo najnovejšo premirje. VS je pred dnevi sklenil, da bo, če bo potrebno, preučil nadaljne korake za mirno rešitev spora v skladu s svojimi resolucijami. Razmere v nekdanji Jugoslaviji in predvsem BiH naj bi bila tema tudi zasedanja zunanjih ministrov ES v Bruslju. O njih naj bi poročal britanski zunanji minister Douglas Hurd, ki je prejšnji teden obiskal republike nekdanje Jugoslavije. (NIA)

● Potrpljenje

je preprosto nemogoča. Preveč stvari se je spremenilo v svetu, preveč sprememb je tudi v Cerkvah sami. Prav zato pa je napačno gledati preveč v preteklost in skozi preteklost urejati sedanje zadeve. Toda kristjani imajo pravico nastopati povsod in to kot kristjani. Predolgo so bili umetno izločeni iz javnega življenja in za mnoge je še zdaj nenormalno, če se nekdo kot kristjan pojavi v javnosti.

V tej zvezi je slovenski nadškof in metropolit označil kot popolni nesmisel govorice in namigovanja, da naj bi se neki slovenski cerkveni dostojanstvenik kandidiral za predsednika slovenske republike, kot je bil primer z Makariosem na Cipru. Nekaj takega bi moral on osebno dovoliti. Tega pa ne bo naredil nikoli. Toda govorice so škodljive, vzbuja nezaupanje, ustvarjajo ozračje sumničenosti, te pa je treba odstraniti.

Cerkev ni povezana z nobeno stranko, nobena stranka se ne isto-veti s katoliško Cerkvijo. Kristjani so v vseh slovenskih strankah brez izjeme! Cerkev ne išče posvetne oblasti in deluje na povsem drugem področju. Toda važno in pomembno je vprašanje prisotnosti kristjanov v javnem življenju, to je njihova pravica in dolžnost.

Razgovor se nato prevesi na dramatičen položaj v Bosni in drugih nekdanjih jugoslovanskih republikah in na napore škofa Perka v Beogradu, da bi zbral vse cerkvene poglavarje in skušal tudi na tak način vplivati na pomiritev. Slovenska Cerkev je naredila vse, kar je bilo mogoče, skuša ustvarjati in ohranjati najboljše odnose z vsemi Cerkvami, žal uspeha še ni videti.

Dajmo vsakemu pravico do drugačnosti, pravi nadškof, in ne zanika zgodovinskih dejstev, resnice in celo ran. Toda to je zgodovinska resnica, ocenjevanje ljudi pa je povsem nekaj drugega. To terja odgovornost, potrpežljivost in zaupanje.

Po četrtkovem neuspehu slovenskega parlamenta, ko so zmogle razlike, napetosti, nezaupanje in nekultura dogovora, so te modre in preudarne besede slovenskega nadškofa dobro napotilo za konkretne rešitve.

Ozračje medsebojnega spoštovanja in razumevanja, ki veje iz odločnih besed slovenskega nadškofa krepi upanje, da bo tudi ta problem premagan s konstruktivnim dogovorom.

Po drugi plati pa govore zadnje vesti, da so se stranke že pričele dogovarjati, da bi zelo verjetno bilo možno s sprejemanjem nekaterih popravkov k volilni zakonodaji sprejeti celotni volilni zakon po hitrem postopku. Toda bistvo problema ni v parlamentarni tehniki in parlamentarni aritmetiki, niti ni v interesu posameznih strank, pa naj bo še tako upravičen in legitimen. Bistvo problema je v potrpljenju, zaupanju in kulturi dialoga, kot je nadškof dr. Alojzij Šuštar v pogovoru večkrat poudaril.

Naročnina: za Italijo mesečna 23.000 Lir - Letna naročnina za 1992 znaša 276.000 Lir. Poštni tekoči račun Založništva tržaškega tiska, Trst 13512348; za Slovenijo: mesečna 450 SLLT (dnevna 22 SLLT). Letna prednaročnina 5.000 SLLT za tiste, ki jo poravnajo do 29.2.1992. Žiro računa 50101 - 601 - 85845, ADIT Sežana - Partizanska 75a, telefon 067/73360; Fax 067/72441.

Oglaš: 1 trgovski modul (šir. 1 stolpec viš. 23 mm) 80.000 Lir; finančni in legalni 120.000 Lir; ob praznikih povisek 20%; mali oglaš 850 Lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Iva 19%. Naročila sprejemajo: iz dežele Furlanije-Julijske krajine agencija PUBLICIST SRI (vsak dan od 8.30 do 12.30). Trst: ul. Montecchi 6 - Tel. 7796-611 - Fax 768697; iz drugih delov v Italiji podružnice SPI; iz Slovenije in Hrvaške STUDIO VISTA d.o.o., Ljubljana, tel-fax 216155 vsak dan od 9. do 13. ure razen sobote.

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (0401) 7796-600 - Tlx 460894
Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723
Fax 0481/532958

CEZAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Odgovorni urednik **Vojimir Tavčar**

Izdaja ZIT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

V Evropi nastajata tokrat kljub težavam po mirni poti dve novi državi

Vaclav Havel ni več predsednik

Nadaljuje se razdruževanje ČSFR

PRAGA — Slovaška je razglasila svojo suverenost, Vaclav Havel pa je včeraj odstopil kot predsednik skupne države Češke in Slovaške. Proces »narodne identifikacije«, kakor pravi Edgar Morin, se širi po vsej Evropi; številna znamenja so že opazna, druga pa v vsakem primeru latentna. Na prehodu v novo tisočletje si Evropa kroji novo obleko.

Ločitev Slovaške od Češke in nastanek dveh držav so potrdili tudi na zasedanju Srednjeevropske pobude na Dunaju; to so gibanja, ki jih ni mogoče ne preprečevati in ne zaustavljati. Zgodovina gre takorekoč svojo pot; bistveno je, da so ti zgodovinski prehodi, da ne rečemo prelomi kar najmanj mučni in boleči; vse kaže, da na območju nekdanje ČSFR ne bodo imeli posebnih težav, pa čeprav bodo zlasti na začetku naletavali na vrsto ovir.

V tem je tudi prednost med položajem, v tem delu Srednje Evrope in na območju nekdanje Jugoslavije; tu se »narodna identifikacija« žali kaže v najbolj grobi obliki. Na Češkem in Slovaškem so se v bistvu že sporazumeli za dve »nesporno« ločeni državi; češki premier Vaclav Klaus je dejal, da bo morala odsluži Češka »še bolj skrbeti za svoje interese«, »še odločneje pogledati v svojo prihodnost«. Zavrnil je vsako misel na konfederacijo in na kake druge vezi, češ, da ni več pogojev »za kašno skupno, pa čeprav blago tvorbo«.

V znamenju svojega »novega« nacionalnega interesa ima Češka država že svojega novega zunanjega ministra, kmalu pa bodo imenovali še druge. Priprave za novo ustavo so stekle kar najbolj intenzivno; mnogi

menijo, da bi jo morali sprejeti že pred koncem polletja; »položaj je dozorel in zre«, pravi Vaclav Klaus.

Novo ustavo kajpak pripravljajo tudi na Slovaškem; tudi tu je odločenost za samostojno življenje povsem nedvoumna; slovaški predsednik Mečiar je v Bratislavi rekel, »da so interesi Slovačkov in Čehov dokazno različni«; dasiravno ni izključil, za razliko od Klaus, da bi bilo treba le ohraniti določene vezi. Tako se na primer zavzema za »novo gospodarsko smer«, temelječo seveda na novi valuti, na novi slovaški Narodni Banki, toda hrkati predlaga skupno »emisijsko banko« Čehov in Slovačkov. Dejstvo je, da je gospodarski položaj na Slovaškem dokaj majav, da so se tam v zadnjih dneh začeli zavedali, da izpeljava socialnih reform, ki so jih močno naglašali v kampanji pred proglasitvijo neodvisnosti, ne bo preprosta naloga. V vsakem primeru pa se takorekoč »mirna ločitev«, za razliko od domala grozljivega stanja v nekdanji Jugoslaviji, kaže tudi v tem, da sta obe državi, tako Češka kakor Slovaška, sprejeli obvezo, da bosta spoštovali vse dosedanje mednarodne sporazume.

Kot pač »izvršeno dejstvo« so ustanovitev slovaške države sprejeli tudi v okoliških deželah; glavno je, je iskreno sporočil avstrijski zunanji minister Alois Mock, »da novih razmer ne navdaja groza«, kakršna je zdaj v Jugoslaviji. Mock je hkrati mnenja, da nastanek slovaške države ima »drugega izhodišča«, saj v prejšnji skupni državi navsezadnje niso imeli nedemokratske, šovinistične ali vojaške oblasti.

Avstrija seveda spada med tiste dežele, ki so najbolj neposredno zainteresirane, kako se bosta v prihodnje razvijali Češka in Slovaška; ni naključje, da je novi avstrijski predsednik Thomas Klestil svoj prvi obisk v tujini opravil prav v Pragi. Izrazil je sicer željo, naj bi dve deželi tesno sodelovali tudi v prihodnje (Avstrijci so, roko na srce, tudi v znamenju svoje tradicionalne politike zlasti v srednji Evropi, še nedavno bili še najbolj zadržani do osamosvojitvenih težej na Slovaškem), seveda s tem, da pa je treba »le spoštovati samoodlobo narodov«.

Povsem gladko pa le ne bo šlo; slovaško vodstvo še zmeraj odkrito očita Dunaju, da prozorno podpira Prago na račun Bratislave. Podoben očitek pa iz Bratislave naslavlja tudi na Budimpešto, češ, tudi Madžarska bi raje »centralistično« Češko-slovaško. Tako se zdaj na Dunaju in v Budimpešti kot reakcijo na takšna slovaška spoznanja pogosto sliši, da se »Slovaki obnašajo kakor Srbi«, se pravi kot nosilci tudi »nevarnih ekspanzionističnih apetitov«.

V Budimpešti so zlasti v skrbah, ker je na Slovaškem tudi madžarska manjšina, prav njej pa je Bratislava zadnje čase izrekla vrsto groženj, »češ, da se bo morala prilagoditi novim slovaškim razmeram«. Skratka, boj se protimanjšinske politike tudi v duhu prizadevanj slovaškega vodstva, ki da ravna »prozorno desničarsko«. Pač, ne samo porodna, temveč tudi neprijetna znamenja v oblikovanju nove evropske podobe.

MIRO KOCJAN

Medtem ko bo danes srečanje Rabin — Mubarak

Ameriški sekretar nadaljuje turnejo po Bližnjem vzhodu

JERUZALEM — Ameriški državni sekretar James Baker se je včeraj, v okviru dvodnevnega obiska v Izraelu, srečal s palestinskimi predstavniki na zasedenih ozemljih. Na srečanju je palestinska delegacija (v njej so bili najbolj znani voditelji, vključno z Ašravijevo in Huseinijem) zaprosila, da bi ZDA pritiskale na Izrael glede doslednega uresničevanja sklepa o »zamrznitvi« gradnje novih židovskih naselij; poleg tega je zahtevala, da bi na mirovnih pogajanjih z Izraelom sodelovali tudi palestinski zastopniki zasedenega vzhodnega dela Jeruzalema.

Bakerjevo srečanje s Palestinci je sledilo sestanku, ki ga je ameriški državni sekretar imel z izraelskim premierom Jichakom Rabinom; na tem srečanju sta se Baker in Rabin razgovarjala o možnostih, da bi ZDA dodelile Izraelu 10 milijard dolarjev posojila. Danes bo James Baker nadaljeval svojo bližnjevzhodno turnejo z obiskom v Jordaniji in Siriji.

Na obisk se je medtem odpravil tudi Jichak Rabin; v Kairu se bo srečal z egiptovskim predsednikom Hosnijem Mubarakom. Obisk je precejšnje pomena, saj je Mubarak načelno odklanjal razgovore z Rabinovim predhodnikom Šamirjem. Zadnje srečanje med najvišjimi izraelskimi in egiptovskimi predstavniki je bilo leta 1986, ko se je Mubarak srečal s Šimonom Peresom. Sicer pa sta se Rabin in Mubarak že srečala; to je bilo pred tremi leti, ko je Rabin bil obrambni minister. Z današnjim obiskom želi Egipt (kot edina arabska država, ki je sklenila mir z Izraelom) zopet pridobiti vlogo, ki jo je nekdanj imel v bližnjevzhodnem mirovnem procesu. Rabinov obisk v Egiptu sovpada s kongresom vladajoče Narodne demokratske stranke, na katerem Mubarak računa, da bo dobil podporo za novo (že tretjo) predsedniško kandidacijo; prav to pa je vzrok, da Rabinov obisk v Egiptu spremlja precejšnje navdušenje.

LJUBLJANA — Bivša kasarna JNA na Roški cesti v Ljubljani. Tu so sodili Janši, Borštnerju, Tasiču in Zavrlu. Tu se je preizkušala stopnja demokracije v Jugoslaviji. Zmagala je Slovenija.

Danes se na dvorišču kasarne sušijo plenice. Antimilitaristi to komentirajo z besedami: »Mar ni lepšega dokaza, da so kasarne preživele svoj čas?«

Toda kasarna je še vedno povezana z vojno. V njej je sedaj zbirni center za begunce iz BiH.

Tudi sedaj je Roška simbol preizkušnje neke demokracije. Tokrat se preizkuša stopnja slovenske tolerančnosti do beguncev in vseh vprašanj, ki jih njihov prihod odpira: od zahtev po multikulturalni naravnosti Slovenije do njene zmoglosti, da prenese ekonomske teže beguncev.

Po podatkih je sedaj v Sloveniji okoli 65.000 beguncev, nekateri pravijo, da je ta številka za četrtno ali celo še enkrat večja. V zbirnih centrih je 17.000 beguncev. Vse zmogljivosti centrov naj bi bile že izčrpane. Tudi finančna plat ni rožnata. V naslednjih treh mesecih Slovenija potrebuje 38 milijonov dolarjev sredstev, da bi lahko begunce preživela. Zato pričakuje mednarodno podporo - predvsem sredstva ES in nekaterih nevladnih skupin. Nekaj že prihaja. Nedavno je svetovna islamska organizacija za pomoč prevzela skrb za nekatere zbirne centre, ki jih bo oskrbovala predvsem s higienskimi pripomočki.

Ob vseh teh podatkih o beguncih pa ponavadi spregledamo droben detajl. Večina pozornosti je namenjena beguncem v zbirnih centrih. Tu se odvijajo drame in ugibanja o možnostih nadaljnje preskrbe, ter o prepolnih kapacitetah. Toda - levji delež beguncev je nastanjenih pri družinah, sorodnikih, ipd. Rdeči križ misli več pozornosti posvetiti pakom hrane za družine, ki vzdržujejo begunce. Toda simptomatično se zdi, da je medtem ko je preskrba in nastanitev beguncev dobila državne razsežnosti in tragične pridih, pravzaprav civilna družba tista, ki je v največji meri prevzela breme beguncev.

Ob tem se pojavljajo zahteve po zaprtju južne meje. Prvi, ki je tako možnost napovedal, je bil notranji minister Igor Bavčar, in to pred meseci. Kasneje je bil bolj moder: v svojem premišljevanju o begunskem vprašanju ni bil več tako glasen.

Toda glasnejša postaja desnica, ki je za seboj potegnila bolj liberalne dele slovenske politične scene, in le redki so tisti - kakor npr. poslanka LDS Metka Mencin, ki opozarjajo da ne bi smeli mešati politike s humanitarno pomočjo.

Liberalna stranka je že pisala predsedniku vlade Drnovšku in zahtevala nadzor nad mejo in uvedbo vizumov za begunce, ter prilagoditev njihovega standarda dejanskim

Problem beguncev marsikdo izkorišča v politične namene

možnostim Slovenije. Če ne, Slovenija ob milijonu pričakovanih beguncev lahko izgubi svojo samostojnost in državnost. Tako zahtevajo »manj hrane za manj beguncev«.

Begunci na Roški cesti še zdaj nimajo veliko. Njihov standard ni zavidanja vreden. Enkrat na teden dobijo skodelo pralnega praška. Perejo seveda na roke. Včasih imajo srečo in od nekje se pojavi topla voda - večinoma pa ne. Evfemistično bi lahko rekli, da je njihova hrana visoko kalorična. Zanj skrbijo podjetje Slovenija ceste tehnika, ki nima dela, ima pa veliko kuhinjo. Baje je včasih SCT bolje kuhala, toda če si lačen, se ne pritožuješ nad tistim, kar dobiš.

Nekateri pa se pritožujejo nad tistim, kar morajo dati. Skrajno desna slovenska nacionalna stanka opozarja na možnost državljanke neposlušnosti. Zakon, po katerem naj bi zaposleni namenili enodnevni zaslužek, naj bi bil državni rop.

Pred dnevi je na tiskovni konferenci predsednik Zelenih Dušan Plut opozoril, da lahko v Slovenijo pride nadaljnjih 50.000 beguncev in ob tem dodal, da bi bilo treba razmišljati o zaprtju meje.

Podobna razmišljanja so se pojavila tudi med posameznimi člani slovenske levice na petkovi seji skupščinske komisije delovne skupine za begunce. Pri tem se pojavlja zveza - odprtost proti Evropi pomeni zaprtost južnih meja. Nekateri te-

melji takega razmišljanja so skrajno problematični - če Slovenija želi v Evropo, mora prevzeti evropske standarde restriktivno polprepusnih meja. Tako je bilo tudi izhodišče Liberalne stranke. Posledica takih razmišljanj pa je, da se na slovensko-hrvaški meji v vlakih kuhajo begunci, medtem ko politične razsežnosti begunske krize dobivajo prevlado nad etničnimi normami.

Pri tem nekateri slovenski mediji niso v pretirano oporo. Histerično poročanje o številu beguncev v Sloveniji, možnosti epidemij, njihovi nizki civilizacijski stopnji, o nevarnosti, da bi se begunci iz BiH spremenili v potencialne agresorje, ki ogrožajo stabilnost Slovenije.

Za tako percepcijo tiči realen strah, da Slovenija ne bi bila več zmogla poskrbeti za begunce, nekaj pa je čisto navadne ksenofobije in šovinizma, ki ga podžiga prepričanje, da bodo po vojni begunci ostali v Sloveniji in se prelevili v ekonomske azilante.

Da gre za ksenofobijo je moč videti v neverjetnem zasuku, ki ga je begunsko vprašanje dobilo potem, ko se vojna na tleh nekdanje Jugoslavije preselila iz Hrvaške v BiH. Histerije nad begunci iz Hrvaške ni bilo. V zvezi z bosanskimi begunci pa se je začela že takrat, ko jih je bilo za polovico hrvaških, ki so se lepo vrnili domov. Je pač tako, da slovenski skrajneži ne morejo graditi svojih teorij o zeleno-islamski

transverzali na tistih, ki so prihajali iz Hrvaške.

Večina beguncev si želi domov takoj, ko bo mogoče. Želje, da bi ostali in postali ekonomski migranti ni. Roška je dokaz tega. Celo tragičen dokaz. Sprva je bilo tam veliko beguncev iz Modriče. Ko se je tam umirilo, se jih je veliko vrnilo domov. Na žalost pa je v Modriči spet postalo zelo vroče.

Strah pred ekonomskim zlomom je od sedaj samo Hrvaško prisilil v konkretne restriktivne ukrepe. 13. julija je hrvaško predsedstvo sprejelo sklep, da Hrvaška ne more več sprejeti beguncev in da jih bo pošiljala na svoje meje. Že s svojimi begunci ima dovolj težav. 655.000 jih ima. Novih ne more sprejeti in nove - muslimanske - bo pošiljala naprej.

Reakcije na taka stališča so, da morajo begunci ostati čim bližje svojem izvoru. V sosednjih državah ali pa celo v BiH. Ob tem se pojavljajo predlogi, ki jih podpira tudi Slovenija, češ, da naj bi begunci ostali v varnih conah znotraj BiH pod pokroviteljstvom sil ZN.

Slovenija pa je medtem veljala za državo, ki je dovolj blizu izvoru beguncev. V Slovenijo so prihajali begunci, slovenske zahodne meje pa so bile za njih zaprte. Tako so bili nekateri analitiki mnenja, da je vključitev Slovenije v enoten - in na mejah zastražen - begunski prostor posledica zahodnih želja, po katerih bi tudi Slovenija bila prisiljena

razmišljati o svoji nadaljnji politični vlogi znotraj prostora bivše Jugoslavije. Kajpak - dokler je v njej 65.000 beguncev iz BiH, iz tega prostora ne more »uiti«.

Če je tako, potem so begunci že imeli svoj neposredni učinek. Videti je, da je prav begunska problematika napotila slovenskega zunanjega ministra Dimitrija Rupla, da je podal prelomno oceno, češ da dve državi - Srbija in Hrvaška - vodita vojno na tleh tretje države - BiH - in to na plečih muslimanskega prebivalstva. Podoben povod ga je napotil v razmišljanje o varnih zonah. S tem je slovenska zunanja politika v zvezi z begunci dobila nov zalet - sprva je svoje napore usmerjala na zahod - v internacionalizacijo begunske problematike, sedaj pa se je usmerila v samo žarišče dogajanj in v povode, ki povzročajo nasilje, pred katerim bežijo begunci.

Tako se na problemu beguncev ne krepijo samo skrajne in negativne sile. Begunci postajajo tudi povod za pozitivne pobude. Na eni izmed svojih prvih sej je skupščinska komisija za problematiko beguncev podala vizijo multikulturalne Slovenije. Multikulturalizem pa je edini način, da Slovenija postane zares evropska, ideja o združenji Evropi pa res vredna svojega imena.

Na svoji zadnji seji - v petek - je taista komisija podprla vse, ki se ukvarjajo z begunci, hkrati pa zahtevala parlamentarno razpravo o beguncih.

Vsekakor je boljše, če se begunsko vprašanje reši v odprti politični areni, (naj se pokaže kdo je kdo) ne pa po pismih premierju in po promocijskih tiskovnih konferencah posameznih strank. Ob tem pa je seveda treba tistim skupinam, ki podpirajo in ki skrbijo za begunce, pustiti proste roke.

Na Roški se zbirajo prostovoljci. Večinoma Slovenci. Beguncem poskušajo pomagati kolikor se le da. Za morebitni razisem sosesčine in poslanskih klopi slovenske skupščine nimajo časa. Zanima jih, kako lahko olajšajo trpljenje, kako lahko begunske otroke odpeljejo na počitnice v Ilirsko Bistrico, Španijo in Tunizijo, kako jim lahko nudijo pouk in svetovanje. In če bodo plenice, ki se sušijo na dvorišču Roške postale trajen dokaz, da so kasarne v demokratični Sloveniji preživele svoj čas in svoj namen, mar ne bodo ti prostovoljci ter sorodniki in družine, pri katerih so begunci nastanjeni, postali dokaz, da se je tista slovenska civilna družba, ki je doživela svoj vrhunec med sojenjem Janši in ostalim na Roški, in ki je medtem zamrla, znova začela rojevati?

NIKOLAJ D. JEFFS

Na sliki (Foto Srđan Živulović): Begunci iz BiH v kasarni na Roški cesti v Ljubljani si želijo samo to, da bi se čimprej lahko vrnili na svoje domove

Miljski agent Eddie Walter Cosina ubit v atentatu na sodnika Borsellina

Pokol v Palermu prizadel tudi Trst

Nedeljska eksplozija v Palermu, v kateri je bil ubit sodnik Paolo Borsellino, je tragično pretresla tudi naše kraje. Njen uničevalni val je pljusnil vse do Milja. V mafjskem atentatu je umrl tudi 31-letni policist Eddie Walter Cosina, doma iz Štarmarja pri Miljah, ki je bil skupaj s štirimi kolegi dodeljen spremstvu palermskega sodnika. Cosina bi moral prav v nedeljo zaključiti svoje dvotedensko izredno službovanje v Palermu, včeraj pa bi se moral vrniti domov in nadaljevati svoje redno delo na kriminalističnem oddelku tržaške kvesture.

Walter Cosina, ki bi v soboto dopolnil 31. leto, je odšel na izredno službovanje v Palermu kot prostovolec. Pred kratkim je opravil specializirani tečaj za spremstva, in ko je zvedel, da iščejo agente, večje v tej stroki, se je takoj javil. V Palermu je bil odpotoval pred dvema tednoma. Še v nedeljo dopoldne je telefonsko obvestil mamo Nello, da poteka delo v popolnem redu. Popoldne, nekaj ur kasneje, je njegovo življenje izgorelo v eksploziji mafjskega troila.

Mami so tragično vest sporočili njegovi kolegi s tržaške kvesture, potem ko se je vrnila s krajšega nedeljskega izleta. Žensko je malo zatem obšla slabost, zaradi česar je moral poseči tudi zdravnik Rdečega križa. Med prvimi, ki so njej in njegovi hčerki Edni (druga Walterjeva sestra Orianna je na potovanju) izrekli sožalje, sta bila prefekt Vitiello in poveljnik tržaških karabinjerjev polkovnik Antonini.

Nella in Edna Cosina sta se danes zarana s posebnim letalom odpeljali v spremstvu funkcionarija tržaške kvesture in zdravnika v Palermu, kjer bosta danes popoldne sledili skupnemu pogrebne mu obredu za žrtve tega zadnjega

Eddie Walter Cosina

mafjskega pokola, ki se bo začel ob 15. uri. Posmrtno ostanke Walterja Cosine bodo kasno popoldne prepeljali s posebnim letalom na beneško letališče, od tod pa v večernih urah v Trst, kjer bo mrtvega kolego v žalni sobi tržaške kvesture sprejel častni vod policistov. Tržačani se bodo lahko jutri od 8. do 10.30 poslovili od žrtve mafije, zatem bo v cerkvi sv. Antona Novega maša zadušnica, ki jo bo daroval tržaški škof Lorenzo Bellomi. Po verskem obredu bodo Walterja Cosino pokopali na miljskem pokopališču. Počival bo zraven očeta, ki je umrl pred 14 leti.

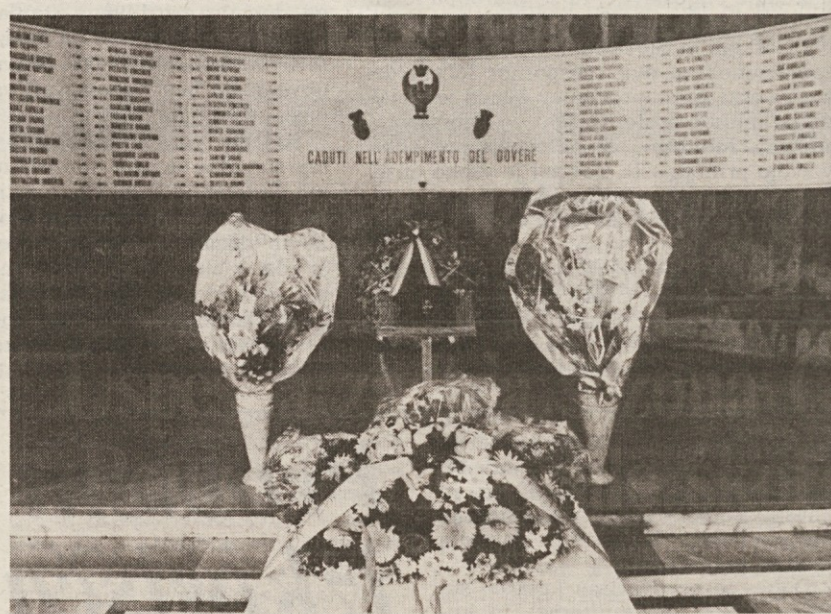
Atentat v Palermu in smrt miljskega policista sta izzvala že v nedeljo oster protest tukajšnjih demokratičnih sil. Sindikalna zveza CGIL, CISL, UIL je skupaj s enotnim sindikatom policije SIULP priredila včeraj na glavnem miljskem trgu shod v znak solidarnosti so italijanskega sodstva in varnostnih sil ter še posebej v spomin na Walterja Cosino. Na shodu je v imenu deželnega enotnega sindikata policije spregovoril na-

čelnik obmejne policije Romoli Venturi, ki je poudaril, da je mafija pripravila pokol z grozno zverinskostjo in cinizmom. Uporabila je teroristične metode. V takih primerih nimajo policijska spremstva nobene možnosti za poseg; v boju proti nasprotniku, ki ruši avtoceste in mestne predele, ne morejo biti učinkovite. Govornik je ponovil, da je boj proti mafiji izrednega značaja; država ga bo lahko izborila le z izrednimi posegi, z izrednimi zakoni, kot se je to dogodilo že za boj proti terorizmu. Venturi je omenil nekaj možnosti: procese po hitrem postopku, raziskave na področju zasebne lastnine osumljenih, ukinitve bančne tajnosti.

Deželna sindikalna federacija CGIL, CISL, UIL je za danes oklicala 10-minutno splošno stavko (med 11. uro in 11.10), s katero hoče spomniti na žrtve mafije in spodbuditi odgovorne za učinkovit boj proti organiziranemu kriminalu.

Gibanje Rete, ki ga je v Palermu ustanovil njegov bivši župan Leoluca Orlando, bo priredilo danes popoldne ob 16.30 solidarnostni shod z žrtvami zadnjega mafjskega atentata. Shodu se je pridružila med drugimi Stranka komunistične prenoje.

Predsednik deželnega odbora Vinicio Turello je včeraj poslal tržaškemu kvestorju Alfredu Lazzeriniju sožalno brzojavko, v kateri izraža svojo bol ob umoru miljskega policista. Predsednik deželnega sveta Nemo Gonano pa je ostro obsodil zadnji atentat in dejal, da je treba nastopiti proti mafiji z izrednimi sredstvi. Gonano bo danes pred začetkom seje deželnega sveta skupaj z načelniki svetovalskih skupin sprejel sindikalne predstavnike CGIL, CISL, UIL in enotnega sindikata policije SIULP.

Že včeraj smo bili priča številnim izrazom solidarnosti za ubitim policijskim agentom Walterjem Cosino. Na gornji sliki sindikalni shod na glavnem miljskem trgu, spodaj cvetje v spomin na Cosino, ki so ga na kvesturi položili njegovi delovni kolegi (foto Križmančič)

Vlak z begunci iz BIH končno prišel v Italijo

V nedeljo zjutraj je dospel na opensko železniško postajo vlak s šestimi begunci iz Bosne in Hercegovine, ki so potem nadaljevali pot v Gorico in v druge italijanske kraje. Vlak (v njem so bili v glavnem otroci z materami in starejši ljudje, skoraj vsi muslimanske narodnosti) je dospel v Italijo, potem ko je bil več kot štiri dni ustavljen na slovensko-hrvaški meji nedaleč od Zagreba. Vsi begunci so doma iz Bosanske Posavine (severna Bosna) in iz njene bližnje okolice.

Vlak je prispel na Opčine nekaj pred osmo uro. Pričakalo ga je večje število policistov in karabinjerjev ter zdravnikov in bolničarjev, ki pa na srečo niso imeli veliko dela. Begunci so bili sicer močno utrujeni, med njimi pa ni bilo bolnikov. Osebe Rdečega križa in prostovoljci, ki so se odzvali vabilu humanitarnih organizacij, so jim razdelili hrano in pijačo, mnogi otroci pa so dobili tudi igrače. Begunci, ki so prišli v stik z novinarji, so pripovedovali o vojnih grozodejstvih, o pokolih in razdejanjih, vsi so tudi iz-

razili željo, da bi se čimprej vrnili domov.

Akcijo sprejemanja beguncev iz BIH je osebno koordiniral tržaški prefekt Sergio Vitiello, vse pa je potekalo zelo hitro in v najboljšem redu. Kompozicijo, ki je prišla iz Slovenije, so italijanski železničarji razdelili na dva dela. Ena je nadaljevala pot v Gorico, druga v S. Donà di Piave, od koder so nato begunce premestili v bližnji Jesolo in v nekatere kraje v okolici Belluna.

Italija je sprejela nadaljnjih šest beguncev iz BIH na osnovi sporazuma, ki so ga v soboto dosegli na Dunaju nekateri zunanji ministri tako imenovane Srednjeevropske pobude (bivše Heksagonale). Begunce sta istočasno v Italijo sprejeli tudi Avstrija in Nemčija. Slovenija je na Dunaju zahtevala in tudi dosegla zagotovila, da bodo države, v katere bodo begunci namenjeni, begunce tudi sprejela, saj ni hotela tvegati, da bi ostali na njenem ozemlju.

Na sliki vlak z begunci na openski železniški postaji.

Pogovor z Lucio Tersar, ki je na maturi na zavodu Žiga Zois prejela najvišjo oceno

Rada ima odbojko, ples in življenje v naravi

Najbolj pa jo skrbi bodoča (dobra) zaposlitev

Lucia Tersar, mlado sloko dekle, se je pravkar vrnila z maturantskega izleta po Sloveniji, kjer si je skupaj s sovrstniki imela priložnost ogledati Novo Mesto, Mursko Soboto in Gorenjsko, vključno z Blejskim jezerom, ki jo je še posebno prevzel. Medtem ko je v prijetnem vzdušju živela le pote slovenske zemlje, ji je maturitetna komisija na DTTZ Žiga Zois prisodila najvišjo oceno na zrelostnem izpitu. Odlični končni uspeh je Lucio iznenadil. Kljub srednji oceni osem si namreč ni mislila, da se je na izpitu tako dobro odrezala. Napisala je spis povezan z ekologijo na osnovi nekaterih člankov o srečanju v Rio de Janeiru in lastne ljubezni do narave. Knjigovodska naloga je po njenem mnenju zahtevala ne toliko znanje kolikor razumevanje in zmožnost povezovanja snovi, ki so jo v preteklih letih obdelali pri več tehničnih predmetih. Ustno je odgovarjala na vprašanja iz italijanščine in trgovstva ter zagovarjala svoj referat o reformi bančnega sistema. Skratka, šestdesetico si je po njenih besedah zagoto-

vila brez posebnega napa, če seveda izvajamo pokazano znanje in sproščeno izvajanje.

»Jeseni nameram nadaljevati študij, vendar sem še vedno nekoliko neodločena med statistiko in ekonomijo.«

Tržaška Confesercenti odločno proti gospodarskim ukrepom Amatove vlade

Tržaški trgovski in turistični operaterji so skrajno nezadovoljni z ukrepi Amatove vlade za sanacijo gospodarstva. Njihova stanovska organizacija Confesercenti v izjavi za tisk ugotavlja, da vsoljujejo nove žrtve malim in srednjim podjetjem in da bodo morali trgovina in turizem prenašati nova dodatna bremena za 1.200 milijard lir. Dejstvo, da bodo podjetja imela po novem višje stroške, je v nasprotju z bojem proti inflaciji in davčnemu utajevanju. Še posebno je nesporejmljivo zvišanje socialnih dajatev, proti temu bo Confesercenti nastopila z odločnimi sindikalnimi akcijami.

Trgovski in turistični operaterji so kritični tudi do uvedbe enkratnega davka na nepremičnine, ne da bi pri tem predvideli znižanje alikvota za gospodarske dejavnosti, do zvišanja taks na vladne koncesije ter do enkratne obdavčitve bančnih vlog, saj bo vse to bremenilo trgovinsko in turistično dejavnost. Predvsem pa se Confesercenti hudeje nad dejstvom, da vlada nadaljuje po poti nediskriminiranega obdavčevanja, pri čemer pa ni videti volje po resnični preureditvi davčnega sistema.

Pri izbiri fakultete prihaja na dan njena konkretnost, ko prizna, da je njeno glavno vodilo možnost za zaposlitev po opravljenem univerzitetnem študiju. Obenem pa se izkaže tudi njena ambicioznost, ko pravi, da bi v bodočnosti vsakor težila k odgovornemu, najraje vodilnemu delovnemu mestu.

»Mislim, da mi je opravljena šola dala dobro podlago. Profesorji so bili precej strogi in strokovno podkovani. Sicer pa smo bili tudi povprečno dober razred, ki je bil med seboj lepo povezan.«

Lucie kljub umirjenemu in malenkost plahemu videzu ne gre uvrščati med knjižne molje, saj že več let štirikrat tedensko trenira odbojko in zavzeto zastopa barve ekipe Altura v C1 ligi.

Poleg odbojke pa ji je izredno pri srcu ples in, ko ji prvenstvene tekme to dopuščajo, se izredno rada s prijatelji odpravi plesat na kako šagro ali pa v disko.

Oče ji je že z mladih nog vcepil ljubezen za gorski svet in naravo, tako da Lucia še vedno rada zahaja v naravo, ki jo spodbuja k razmišljanju in občudovanju naravnih lepote. S posebno radovednostjo jo navdajajo ameriški narodni parki in tropski otoki, ki bi jih v bodoče hotela obiskati. V pričakovanju potovanja čez Atlantski ocean se bo v prihodnjih dneh zadovoljila z daljšim oddihom v Forni di Sopra s starši.

Ko se pogovor že nagiba h koncu in naju nanese k domačim živalim, Lucia pokaže svojo tanko-čutnost do živalskega sveta:

»Ko se bom poročila, ... ali raje, ko bom imela svoje stanovanje, bi ga zelo rada opremila z velikim akvarijem. Ribe bi tako gojila v njihovem naravnem okolju. Ne bi se mi zdelo pravično, da bi kakšni živali kratila svobodo s tem, da bi jo prisilno držala v stanovanju...«

L. G.

Štirideset dni po junijskih upravnih volitvah...

Občinski svet sinoči potrdil izvolitev Sama Pahorja (SSk)

Več kot štirideset dni po volitvah je občinski svet sinoči vendarle potrdil izvolitev neodvisnega svetovalca SSK Sama Pahorja. V normalnih pogojih bi morala biti to le formalna dolžnost, ki pa je po zaslugi fašistov (a ne samo njih) dobila politični prizvok z nepotrebnimi in popolnoma neumestnimi javnimi polemikami. Pahor se je takoj po volitvah odpovedal vsem tožbam z občinsko upravo, ki so se sukale okrog javne rabe slovenščine, na prvi seji občinskega sveta pa svetovalci niso potrdili njegove izvolitve, češ da bi se morala Pahorjevim tožbam istočasno odpovedati tudi uprava. To je kasneje naredil izredni komisar Sergio Ravalli, ki je podpisal sklep, s katerim občina formalno jemlje na znanje, da se je svetovalec SSK odpovedal vsem tožbam. Sedaj se je ta afera končno zaključila.

Misovci so na sinočnji seji vseeno skušali preprečiti potrditev Pahorjeve izvolitve, njihov poskus pa je klavno spodletel. Proti potrditvi Pahorjeve izvolitve so glasovali le svetovalci MSI in republi-

kanec Paolo Castigliesio, ki se je očitno hotel prilagoditi stališčem skrajne desnice. Liberalci in listarji so se pilatovsko vzdržali, vsi ostali pa so podprli sklep, ki ga je uvodoma prebral občinski tajnik. Slednji je potrdil, da ima svetovalec SSK vse pogoje za redno opravljanje funkcije občinskega svetovalca.

Bruna Zorzini-Spetič (SKP) je rekla, da gre pri tem za problem čisto politične narave, ki ga skušajo desničarji in nacionalisti prikazati kot neke vrste pravno afero. S tem skušajo nekatere točno določene sile samo umetno zaostrovati politično vzdušje na Tržaškem. S tem je soglašala tudi Anamarija Kalc (Demokratska zveza), po mnenju katere predstavlja potrditev Pahorjeve izvolitve obvezno dejanje, s katerim ne gre več na noben način zavlačevati. Samo Pahor je v svojem posegu kontestiral argumentacije, ki so jih iznesli misovci in republikanec Castigliesio. Slednji se je, kot re-

čeno, zbal konkurence skrajne desnice in pozneje glasoval proti sklepu, ki ga je predlagal občinski sekretar.

Demokristjan Sergio Tripani je rekel, da je KD že od vsega začetka ocenila kot politično provokacijo Pahorjevo kandidacijo na listi SSK. Pahor pa je dobil veliko število osebnih preferenc, ki so odraz svobodne izbire volilcev. Za KD je Pahor odraz demokracije, je poudaril Tripani, in bo to ostal vse dokler, bo v skupščini govoril v italijanščini. Socialist Augusto Seghene je rekel, da mora občinski svet zaupati uradnemu mnenju občinskega tajnika. Pahor ima po njegovem vso pravico, da sedi v občinski skupščini, kjer lahko svobodno izraža svoja mnenja. S temi se človek lahko strinja ali ne, to pa je drugi problem, ki ne sodi v vprašanje formalne potrditve Pahorjeve izvolitve.

Predsedujoči starejši svetovalec Dario Rinaldi je ob začetku seje počastil spomin ubitega sodnika Borsellina in policistov iz njegovega spremstva. V tem sklopu je občinski svet pozval državne ustanove, naj zaostrijo boj proti mafiji, proti pojavi, ki ogroža sam obstoj demokratične države.

Občinska skupščina je nato pričela politično razpravo o oblikovanju nove uprave. Bilo je to jalo in precej dolgočasno soočanje, saj so predstavniki strank v glavnem prikazali stališča, ki smo jih že slišali med volilno kampanjo. Nekoliko zanimivejše je bilo formalno srečanje predstavnikov raznih strank, do katerega je prišlo pred občinsko sejo. V političnih krogih vlada precejšnje zanimanje za predlog o tako imenovani upravi državljanov, ki jo je kmalu po volitvah predlagala Lista za Trst.

S. T.

V razpravi o deželnem volilnem zakonu Spetič: Budin in Bratina sta pravilno ukrepala

O novem (spornem) volilnem zakonu, ki ga je pred kratkim odobril deželni svet Furlanije-Juljske krajine, se je oglašil član vodstva Stranke komunistične prenovе in pokrajinski svetovalec Stojan Spetič, ki je poudaril, kako je varljiva in brezupna utvara, da je mogoče doseči družbeni in politični zasuk v državi zgolj s spremembo volilnega sistema. Nedavna diskusija v deželnem svetu je namreč po Spetičevem mnenju dokazala, da pravila igre najraje določajo ljudje, ki so na oblasti in ki to oblast želijo ohraniti. »Novi volilni zakon naše dežele, s katerim bomo šli na volitve prihodnje leto, je naravnost škandalozen, saj predstavlja velik korak nazaj v primerjavi s čistim proporcionalnim sistemom, ki najbolje odraža demokratično pravilo o enakopravnosti državljanov, torej volilcev«, je mnenja Spetič.

Voditelj SKP se je še posebno zaustavil pri poskusu nekaterih vladnih sil, da bi iz deželnega sveta izrinile stranko Slovenske skupnosti. Popravljen določilo o povezavah je ta poskus onemogočilo, čeprav bo sodelovanje manjšinske stranke na deželnih volitvah doslej oteženo in politično pogojeno. Pri tem je Spetič poudaril, da sta slovenska svetovalec Demokratične stranke levice Miloš Budin in Ivan Bratina ravnala pravilno in dosledno, ko sta v nasprotju s stališči lastne svetovalske skupine podprla popravek v korist manjših strank in torej tudi SSK. Spetič je dodal, da bi v istih pogojih ravnal enako. »Upati je, da se bo slovenska manjšina sedaj zavedela, kako zapletena in težka bo bitka za zagotovljeno manjšinsko predstavnost, glede katerega v Sloveniji sploh ni dvomov, pri nas pa o njem nihče noče razmišljati«.

Bivša slovenska senatorka Jelka Gerbec je bila medtem izvoljena v vsedravnno nadzorni odbor SKP, ki mu predseduje rimski sodnik Luigi Arato. Slednji je nadomestil Tržačana Antonina Cuffara, ki je bil pred kratkim izvoljen v strankino vsedravnno direkcijo, v okviru katere se bo ukvarjal s problemi organizacije notranjega strankarskega življenja. V nadzorni odbor SKP je bil izvoljen tudi tržaški univerzitetni profesor in član pokrajinskega strankinega vodstva Riccardo Luccio.

Zeleni ostro kritični do občinske informacije o referendumu v Miljah

Glasnik Združenja zelenih Paolo Gheršina je v teh dneh izdal tiskovno noto, v kateri ostro kritizira informativno tiskovino, ki jo je izdala miljska občinska uprava ob skorajšnjem referendumu o podzemskem plinskem skladišču Monteshell. Kot smo že poročali, se bodo miljski občani lahko izrekli za ali proti gradnji tega objekta v Žavljah na ljudskem glasovanju, ki bo v nedeljo, 26. t. m., zeleni pa obtožujejo miljske upravitelje, da pristransko prikazujejo resnične načrte družbe Monteshell oziroma prikrivajo nevarnosti, ki naj bi jih prinašala njihova uresničitev.

Tako Gheršina ugotavlja, da v depilantu ni nikjer rečeno, kdaj referendum pravzaprav bo, spotika pa se tudi ob dejstvo, da referendumsko vprašanje ni objavljeno na prvi strani. Skratka, po njegovem naj bi šlo za nekakšen »župnijski list« slabše vrste, le s to razliko, da je njegov odgovorni urednik poslanec Bordon (ne pa župnik).

Glasnik zelenih se zato strinja z negativno oceno, ki jo je o publikaciji izdal miljski predstavnik te politične sile Rota. Slenji je med drugim opozoril, da celo priložena zemljepisna kartica ni neoporečna, češ da na njej ni razvidno, po kako ozki (in torej nevarni) ožini naj bi plule ladje do plinskega terminala. Gheršina se naposled tudi kritično obregne ob dejstvo, da se družba Monteshell medtem poslužuje najrazličnejših propagandnih sredstev, med temi tudi sponzorizacije krajevnega športnega praznika, in sicer s tihih pristankom odločilnih krajevnih političnih sil. Glasnik zelenih vsekakor izraža upanje, da bo na referendumu prevladal kritični čut občanov.

Dežela opozarja vinogradnike na škodljivca

Observatorij za rastlinske bolezni pri Deželnem ravnateljstvu za kmetijstvo je na vinogradnike naslovil naslednje nujno obvestilo:

Te dni smo v tržaški pokrajini prvič priče napadu novega in nevarnega škodljivca vinske trte *neopulvinaria innumerabilis*. Parazit je ameriškega izvora, trenutno pa so ga opazili v občinah Milje, Dolina in Trst z izjemo kraške planote. Škodljivec povzroča na poganjkih vinske trte belkaste, bledovijolične in nitaste kepe, ki se lahko podaljšajo v precej odprna vlakna.

Vinogradnikom priporočamo, da napadene trse pred 26. julijem poškrbijo s pripravki na podlagi *methidathiona* v koncentraciji 250 do 300 gramov na 100 litrov vode. Za nakup in uporabo tega pripravka je potrebno dovoljenje za uporabo škropiv (23. člen DPR z dne 3.8.1968, števil. 1255).

† V 88. letu starosti nas je zapustila naša draga teta

Elvira Okretič vd. Pertot

Pogreb bo danes, 21. 7., ob 11. uri iz mrtvašnice v Tržiču v nabrežinsko cerkev.

Žalostno vest sporočajo nečaki Martin, Majda, Franja ter svakinja Božena z družinami.

Nabrežina, 21. julija 1992

Novi minister za prevoze Tesini podprl načrt za novo železnico

Visokohitrostni vlak odškodnina za Osimo

Realizacija visokohitrostne železnice Trst-Benetke je strateškega pomena za razvoj italijanskega severovzhoda, poleg tega pa je tudi v skladu z razvojnimi potrebami in težnjami širšega evropskega območja, zato jo je treba brez nadaljnjega zagotoviti. To je glavna ugotovitev, ki je včeraj prišla do izraza na pomorski postaji v Trstu na posvetu o visokohitrostni železnici Trst-Benetke v luči vzhodnoevropske integracije, na katerem so sodelovali strokovnjaki na prevozniskem področju, deželni upravitelji in parlamentarci, pa tudi izredni komisar Državnih železnic Lorenzo Necci in sam novi minister za prevoze Giancarlo Tesini.

Na študijskem srečanju so zato seveda pozdravili vest, da so za uresničitev zadevne železnice že podpisali načelni dogovor deželi Furlanija-Juljska krajina in Veneto, Državne železnice, Ministrstvo za prevoze in družba za visokohitrostni vlak TAV, čeprav ostaja še marsikaj nedorečeno. V središču razprav je bil načrt o izvedljivosti projekta, ki ga je predstavil konzorcij Esafer Costruzioni iz Rima. S tehničnega vidika gre za dokaj izdelan projekt. Kot sta podrobneje opisala inž. Bruno Savi in prof. Stefano Sandri, naj bi nova progra merila kakih 150 kilometrov, izpegljali pa bi jo v glavnem vzdolž avtoceste Trst-Benetke. Posebno zahtevna bi bila izgradnja železnice med Tržičem in Trstom oziroma Opčinami, kjer bi v glavnem tekla pod zemljo. Vlak bi iz Trsta v Benetke po njej privozil v dobrih 50 minutah. Na osnovi študije konzorcija Esafer Costruzioni naj bi dela stala predvidoma 2.660 milijard lir, dokončali bi jih lahko v 5 letih, proga pa bi postala rentabilna od leta 2006 dalje, če bi jo seveda začeli takoj graditi, kot so na posvetu zatrjevali, da jo bodo.

Izvedenci rimskega konzorcija so tudi izdelali finančni načrt za uresničitev železnice. Sredstva naj bi prispevali država za 40 od sto, Dežela Furlanija-Juljska krajina za 30 od sto, družba TAV za 15 od sto, za ostalo pa naj bi najeli posojila. Resnici na ljubo se je že na posvetu izkazalo, da ta finančna konstrukcija sloni na dokaj krhkih temeljih. Predsednik deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine Vinicio Turello je namreč gladko povedal, da si ni mogoče misliti, da bi v sedanjem stanju lahko po-

tegnili 800 milijard lir iz deželnih blagajn. Turello pa je pristavil, da bi denar lahko dobili s pomočjo zakona št. 19 iz leta 1991 o obmejnih območjih, ki v svojem prvem členu predvideva prav uresničitev prevozniskih in drugih infrastrukturnih zaokrepitev sodelovanja z vzhodnimi sosedi.

Uokvirjen je visokohitrostne železnice Trst-Benetke v širšo razvojno strategijo je bila poanta, na kateri so vztrajali skorajda vsi poročevalci in razpravljalci na včerajšnjem posvetu. Kot je med dru-

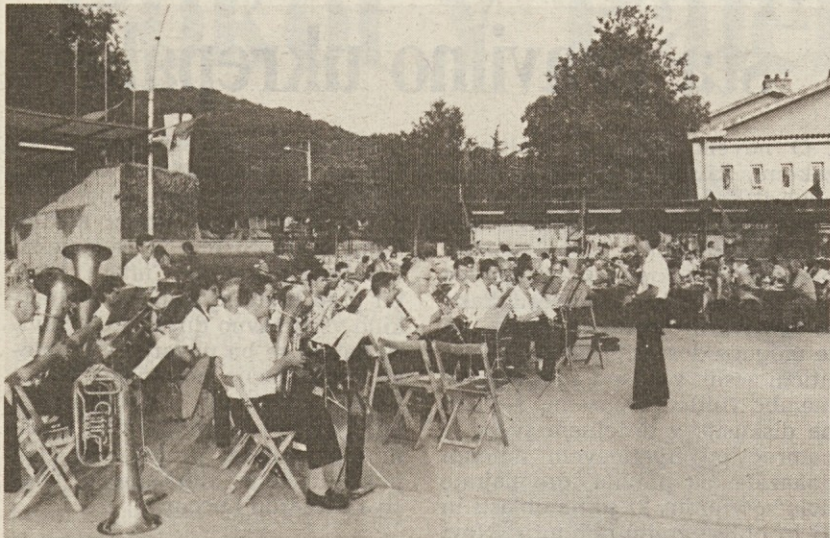
Openski tramvaj ne bo vozil zaradi vzdrževalnih del

Openski tramvaj bo danes ustavljen zaradi rednih vzdrževalnih in nadzorovalnih del na progi. Konzorcijalno podjetje za prevoze ACT sporoča, da bodo namesto tramvaja ves dan vozili avtobusi z odhodom s Trga Oberdan in z Opčin.

Včeraj zaprli odsek hitre ceste pri TVM zaradi olja na cestišču

Hitra cesta, ki povezuje tržaško pristanišče s trbiško cesto, se res ni rodila pod srečno zvezdo. Potem ko je bil pred meseci njen odsek pri Škednju njen odsek nekaj dni zaprt zaradi razpok v cestnem tlaku, so mestni radarji včeraj zaprli promet odsek med odcepom za Tovarno velikih motorjev in odcepom za Katinaro. Na tem odseku se je namreč včeraj iz tovarnjaka razlilo olje na asfalt, ki je tako postal nevarno spolzek. Na cestišče so že včeraj potrosili absorbirajočo snov. Odsek bi morali že danes spet odpreti prometu.

Sinoči v Zgoniku zaključek praznika komunističnega tiska

V Zgoniku se je sinoči zaključil tridnevni festival komunističnega tiska v organizaciji Stranke komunistične prenovе - Krožek Kras. Na sobotnem večeru sta govorila posl. Antonino Cuffaro in Sergij Lipovec na temo »2.200.000 - to je izhodišče prenovе. V nedeljo je v okviru kulturnega programa nastopila nabrežinska godba na pihala (**na sliki - foto Magajna**), politični govor pa je imel sen. Stojan Spetič, ki je spregovoril o procesih proti komunistom in o protirevoluciji na Vzhodu. Sinoči pa sta za zabavo številnih obiskovalcev poskrbeli Vanka in Tonca. Dva dni je goste zabaval ansambel Furlan, sinoči pa je nastopil ansambel Krti

Objavljene dokončne lestvice profesorjev za letne suplence

Šolsko skrbništvo sporoča, da so bile 20. julija objavljene dokončne pokrajinske lestvice proslilcev za letne suplence na slovenskih nižjih in višjih srednjih šolah na Tržaškem za šolska leta 1992/93, 1993/94 in 1994/95. Omenjene lestvice so razobešene tudi na oglasni deski Znanstvenega liceja Franca Prešeren.

Ob tej priložnosti isti urad opozarja prosilce začasne suplence na slovenskih srednjih šolah, da morajo v smislu člena 19 ministrske uredbe št. 331 z dne 31. oktobra 1991 vložiti na ravnateljstva šol prošnjo po vzorcu priloge št. 21 oz. 22 omenjene uredbe. To velja tako za tiste, ki so vključeni v pokrajinske lestvice, kot za one, ki vanje niso vključeni.

razstave

V TK galeriji je na ogled razstava DEMETRIJA CEJA.

V kavarni Caffè degli specchi je na ogled razstava kraskih pokrajin slikarke LILI LUPIERI. Razstava bo odprta do 13. septembra.

V galeriji Muzeja Revoltella v Ul. Diaz 27 je na ogled razstava "Od Canove do Burrija - Muzej se predstavlja".

Na sedežu Turistične ustanove v Sesljanu je odprta razstava "Karikature" Giovannija DIUIZA, ki bo trajala do 31. t. m. po običajnem urniku.

Na sedežu Turistične ustanove v ul. S. Nicolò 20 razstavlja ALFREDA CHALVIEN. Razstava bo odprta do 30. t.m.

V ateljeju kiparja Benedettija v Čedadu je, v okviru Mittelfesta, odprta razstava tapiserij "Poklon Moravske". Razstava bo odprta do 31. t. m.. S svojimi deli je prisotna tudi Magda TAVČAR.

V galeriji Paolo Diacono v Čedadu razstavlja do 31. julija CLAUDIA RAZA.

Na Gradu sv. Justa - Bastione fiorito je odprta retrospektivna antološka razstava kiparja GIUSEPPEJA NEGRISINA. Razstava bo odprta do 30. avgusta vsak dan od 10.00 do 12.30 in od 16.30 do 19.00.

kino

ARISTON - 21.30 Rosa Scompiglio e i suoi amanti, r. Martha Coolidge, i. Laura Dern, Robert Duvall.

EXCELSIOR - 19.00, 20.30, 22.15 KGB - Ultimo atto, r. Deran Serafian.

EXCELSIOR AZZURRA - 19.00, 20.30, 22.00 L'alba.

NAZIONALE - Vse kinodvorane zaprte do 31. julija.

GRATTACIELO - 17.30, 19.00, 20.30, 22.15 Spiando Marina, i. Deborah Caprioglio, □

MIGNON - Zaprto zaradi počitnic.

LIJUDSKI VRT - 21.15 Il principe delle maree, r.-i. Barbra Streisand, i. Nick Nolte.

CAPITOL - 17.00, 18.40, 20.20, 22.10 Lionheart - Scommessa vincente, i. Jean Claude Van Damme.

LUMIERE - 20.00, 22.15 Il ladro di bambini, r. Gianni Amelio.

ALCIONE - Zaprto zaradi počitnic.

RADIO - 15.30, 21.30 Il casinò di Las Vegas, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Se odpravljáš na letovanje?

Si že pripravil kovčke? Še enkrat preglej ali je vse v redu in nisi kaj pozabil. Si pomislil, da lahko gre s tabo na počitnice tudi Primorski dnevnik. Dovolj je, da vsaj štiri dni pred odhodom sporočiš Primorskemu dnevniku, tel. 7796600, od 13. do 19. ure, naslov kraja, kjer boš letoval. Tako, zdaj ne manjka ničesar. Vesele počitnice.

prispevki

Ob 23. obletnici smrti dragega očeta Rada Rauberja darujeta Jasna in Nataša 100.000 lir za OD Bor.

V spomin na drago mamo Miro Fonda darujeta Erika in Pavel 200.000 lir za ške-denski cerkveni pevski zbor, 200.000 lir za Dom Jakoba Ukmarja in 200.000 lir za KD Ivan Grbec.

V počastitev spomina drage Nives Tomasi, bivše aktivistke in dosledne atifašiske daruje Alma 15.000 lir za VZPI-ANPI Trst.

V spomin na Marijo Žerjal darujejo Mira, Marija in Darinka Šuman 30.000 lir za KD Ivan Grbec.

V spomin na Miro Budal darujejo Mira, Marija in Darinka Šuman 30.000 lir za Dom Jakoba Ukmarja.

Za 2. humanitarno akcijo SKD Tabor so prispevali za begunske otroke Zmaga Malalan 50.000 lir, Delka Ferluga 50.000 lir in srednja šola M. de Tommasini - Bani 300.000 lir.

Ob prezgodnji smrti drage svakinje Olge iz Argentine darujejo Olga, Mirko, Savica on Ada z družinami 100.000 lir za ŠD Kontovel.

V spomin na prijatelja Vasilija Michelija darujeta Nataša in Paolo 100.000 lir za ŠD Kontovel.

Namesto cvetja na grob Rudija Puntarja darujeta Mario in Gička 20.000 lir za ŠD Kontovel.

V spomin na Marijo Dovšak, Fanico Sedmak, Pierino Košuta Bretti, Vido Švab, Nina Busetija, Rudija Puntarja, Miro Budal Fonda, Stanka Conteja, Vasilija Miheliča-Michelija in Fabija Kalca-Calzija darujeta Dušan in Božena Košuta 50.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB v Križu, 25.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB na Proseku, 25.000 lir za ŠD Mladina Križ, 25.000 lir za DPZ Vesna Križ, 25.000 lir za ŠD Primorec Trebče, 25.000 lir za Sklad Mitja Čuk in 25.000 lir za Glasbeno matico.

Ob prerani smrti drage svakinje Olge iz Argentine darujejo Olga, Mirko, Savica in Ada z družinami 100.000 lir Sloven-skemu dobrodelnemu društvu za begunce BiH.

mario Marsič daruje 50.000 lir za KD Lonjer-Katinara.

V spomin na Pepija Ferfoljo daruje Dragica Kapun 20.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB na Proseku.

Namesto cvetja na grob Rudija Puntarja daruje Lojzka Gustin 10.000 lir za AO Jaka Stoka.

Namesto cvetja na grob Štefanije Malalan daruje Stana Kralj 10.000 lir za cerkev v Trebčah.

V spomin na Fabija Kalca daruje družina Mesar (Trebče 45) 30.000 lir za popravilo župnišča v Trebčah in 30.000 lir za opremo Ljudskega doma v Trebčah.

V spomin na Štefanijo Čuk darujeta Bruno in Nerina Kralj 40.000 lir za opremo Ljudskega doma v Trebčah.

V spomin na Rudija Puntarja darujejo Albin Malalan, Ketty in Gianni 30.000 lir za FC Primorje.

V spomin na Vasilija Michelija darujejo Albin Malalan, Ketty in Gianni 30.000 lir za FC Primorje.

V spomin na Vasilija Michelija daruje Stanislav Štoka 10.000 lir za FC Primorje. Namesto cvetja na grob Fabija Calzija daruje Zoran z družino 50.000 lir za ŠD Primorec.

Ob 12. obletnici smrti dragega moža in očeta Karla Križmančiča darujejo Boža, Silvano in Tončka Križmančič 100.000 za SKD Skala.

V spomin na Miro Fonda daruje družina Furlanič 50.000 lir za Dom Jakoba Ukmarja in 50.000 lir za SZSO Trst.

Albin Orel daruje 100.000 lir za TPPZ Pinko Tomažič.

Za nov sedež Skupnosti družina Opčine darujejo: N.N. s Proseka 30.000 lir, družina Štoka (Prosek) 50.000 lir, družina Kralj 40.000 lir in Stanko Žerjal 50.000 lir.

V spomin na Rudija Puntarja darujejo Marija, Mira in Maruška 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim na Kontovelu.

V spomin na Vsilija Michelija darujejo bivši kolegi Tatjana, Tamara, Barbara, Mariza, Tanja, Majda, Robi, Aleksander, Igor in Albert 160.000 lir za MoPZ Vasilij Mirk Prosek-Kontovel.

V počastitev spomina dragega Franca Miljača darujejo Pini, Boži in Marta z družinama 50.000 lir za svetoivanski Marijin dom in 40.000 lir za svetoivansko župno cerkev.

Namesto cvetja na grob Štefanije Malalan vd. Čuk darujeta Riko in Stanka Čuk 20.000 lir za odkup sedeža Sklada Mitja Čuk.

V počastitev spomina Mire Fonda darujeta Ondina in Veljko Pavletič 100.000 lir za Slovensko dobrodavno društvo.

V spomin na Borisa Debeljuha daruje Franko Vitez z družino 100.000 lir za KK Bor.

V spomin na drago Miro Fonda darujeta Franka in Neva Sigulin 100.000 lir za Ludoteko v Škednju.

Darujte v sklad Mitje Čuka

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje

prireja v šolskem letu 1992/93 v Trstu naslednje tečaje:

- za dodeljene uradniškemu delu - 1. letnik (1200 ur)
- za uradnike uvožno-izvoznega podjetja - 2. letnik (1200 ur)
- za kuharje - 1. letnik (1200 ur)
- strokovni master za upravljanje podjetij - pogoj za vpis opravljena višja srednja šola (500 ur - vključena delovna praksa v podjetjih)
- osnovne informatike - MS DOS 5, WINDOWS 3 (40 ur)
- elektronske razpredelnice - LOTUS 1.2.3 (60 ur)
- urejevanje besedil - WORD 5 (60 ur)
- urejevanje datotek - DB III Plus (60 ur)
- za programiranje osebnih računalnikov z uporabo jezika DB III Clipper 5 (150 ur)
- začetniški tečaj italijanščine (50 ur)
- za sklepanje trgovskih pogodb (50 ur)
- za vzdrževalce parkov, vrtov in zelenih površin (120 ur)
- splošno kmetijstvo (150 ur)
- enologija (30 ur)

Vpisovanje in podrobnejše informacije do 31. julija t.l. na začasnem sedežu zavoda, Ul. Revoltella 37, tel. 394515, vsak dan (razen ob sobotah) od 9. do 13. ure. Za tečaj iz kmetijstva je vpisovanje tudi na Kmečki zvezi v Trstu, Ul. Cicerone 8, tel. 362941.

koncerti

Gledališče Verdi

Simfonična sezona '92

Do 4. septembra se nadaljujejo vpisovanja za abonmaje (red A) pri blagajni gledališča na trgu Unità. Blagajna bo zaprta od 29. julija do 1. septembra 1992.

Grad sv. Justa

V četrtek, 23. t. m., ob 21.30 bo v okviru prireditev »Straordinario estivo« na sporedu predstava z ENZOM JAN-NACCIJEM in PAOLOM ROSSIJEM.

Mileno, Miloša in Živo je osrečilo rojstvo malega

JAŠA

Z njimi se veseli

kolektiv SDZPI

Renarjevi in Sedmakovi nonoti so postali, Ilonka in Mauro

TINO

sta jim dala. Mali Tini srečno v življenju, nonotom in staršem v veselje

želijo prijatelji Gostilne Valeria in Bara Canarino

včeraj - danes

Danes, TOREK, 21. julija 1992

DANIJEL

Sonce vzide ob 5.36 in zatone ob 20.46 - Dolžina dneva 15.10 - Luna vzide ob 23.14 in zatone ob 12.20

Jutri, SREDA, 22. julija 1992

MAGDA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 28,2 stopinje, zračni tlak 1017,5 mb rahlo pada, veter 12 km na uro vzhodnik severovzhodnik, burja s sunki do 32 km na uro, vlaga 43-odstotna, nebo skoraj jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 23,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Desirée Ditta, Costanza Zotti, Roberta Chissich, Riccardo Bezartzotti, Francesco Flego.

UMRLI SO: 84-letna Anita Dignanutti, 86-letni Ilario Depol, 77-letna Alma Fabri, 77-letna Vanda Zucca, 89-letna Vilma Wittes, 88-letni Giuseppe Smotlach, 78-letna Gisella Braini, 72-letna Stefania Vrabec, 93-letni Francesco Ciuk, 47-letni Paolo Dussati, 84-letna Giuseppina Crismanich, 85-letni Ermanno Bessi.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 20., do nedelje, 26. julija 1992

Normalen urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Cavana 1 (tel. 300940), Miramarski dvored 117 (Barkovlje) (tel. 410928), BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Cavana 1, Miramarski dvored 117 (Barkovlje), Ul. Oriani 2.

BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30. Ul. Oriani 2 (tel. 764441).

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL NA DOM TEL. 350505 - TELEVITA

URAD ZA INFORMACIJE KZE

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1107,70	1085.—
Nemška marka	761,30	748.—
Francoski frank	225,01	222.—
Holandski florint ...	675,45	662.—
Belgijski frank	36,957	35,50
Funt sterling	2161,10	2140.—
Irski sterling	2027,10	1990.—
Danska krona	197,63	194.—
Grška dramma	6,191	6.—
Kanadski dolar	929,80	900.—
Japonski jen	8,889	8,70

šolske vesti

Šola Glasbene matice Trst sprejema potrditve vpisovancev za šolsko leto 92/93 vsak dan (razen ob sobotah) od 9. do 11. ure (tel. 418605) do 31. julija.

Sindikat slovenske šole obvešča, da je stopil v veljavo do konca avgusta poletni urnik za stranke: ob torkih in četr-tih od 11.30 do 13.00.

razne prireditve

Športno-rekreacijsko društvo in Vaška skupnost Praprotn organizirata 25. in 26. julija 4. praznik piva v Praprotnu. V soboto, 25. t. m., ob 17. uri odprtje kioskov, ob 20.30 ples z ansamblom TAIMS. V nedeljo, 26. t. m., ob 17. uri odprtje kioskov, ob 18. uri igre za otroke, ob 20.30 ples z ansamblom Krt.

KD Primorsko vabi na šagro, ki bo od 24. do 29. julija v Borovem gozdiču v Mačkoljah. V petek in soboto bo za ples igral ansambel Krt. V soboto ob 21. uri bo nastopila folklorna skupina iz Irske (Belfast). V nedeljo bo ob 18. uri nastop Pihalnega orkestra Breg, ob 19. uri folklorne skupine Karol Pahor iz Pirana. Za ples bo igral ansambel TAIMS, ki bo igral tudi v ponedeljek. V torek in sredo bo za ples igral ansambel Happy Day. Kioski z raznimi specialitetami in pristno domačo kapljico bodo delovali vsak dan od 17. ure dalje.

ŠZ Sloga poziva člane in vse športnike, da se udeležijo tradicionalnega »Športnega praznika«, ki bo v Bazovici na vrtu Gospodarske zadruge v soboto, 25., in v nedeljo, 26. t. m., od 18. ure dalje. Čisti izkupiček praznika bo organizator namenil športnemu delovanju društva.

Moški pevski zbor Vasilij Mirk in Godbeno društvo Prosek priredita 24., 25. in 26. t. m. na Proseku šagro. V petek, 24. t. m., ob 17. uri odprtje kioskov, ob 20.30 ples z ansamblom TAIMS. V soboto, 25. t. m., ob 17. uri odprtje kioskov, ob 19. uri nastop ritmičnega odseka ŠD Kontovel, ob 20.30 ples z ansamblom Lojze Furlan. V nedeljo, 26. t. m., ob 10. uri odprtje kioskov, ob 19.30 nastop godbe Refolo iz Trsta, ob 20.30 ples z ansamblom Lojze Furlan. Delovali bodo dobro založeni kioski.

mali oglasi

OSMICO ima odprto Romano Purič, Repen 13.

OSMICO ima Ivan Terčon, Mavhinje 42. Toči belo in črno domače vino, poskrbljeno je tudi za prigrizke.

MLAD MOŽ, dobra volja do dela, več pri vsakem poklicu, sprejme službo part-time pod vsakim pogojem. Tel. 003866/58806.

LEKCIJE iz kitare nudim na domu ob ponedeljkih in petkih. Tel. na št. 229488.

PRODAM ford escort sive barve, letnik 85, v dobrem stanju. Tel. na št. 723010

IŠČEM knjige za V. razred trgovske. Tel. na št. 231139 zvečer.

KUPIM knjige za II. razred srednje šole. Tel. na št. 228766.

PODJETJE išče osebe z italijanskim državljanstvom za čiščenje stopnic. Tel. na št. (040) 228556.

KNJIGE za znanstveni licej prodam. Tel. na št. 299632 v jutranjih urah.

GORIŠKO podjetje išče računovodjo z izkušnjami. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika Gorica, Dvored XXIV Maggio 1, pod šifro »GO-podjetje«.

URADNICO strojepisko IV. ali III. stopnje zaposlim. Urnik 9. - 13., 16. - 19. sobota 8. - 13., sindikalna plača, zaželen curriculum, ponudbe pod šifro »O-urad«.

ZARADI NEUPORABE prodam alfo 75 twin spark v odličnem stanju, letnik 88, za 14 milijonov lir. Tel. zjutraj ali zvečer na št. (040) 225973.

108 so jih v nedeljo začasno namestili na letališču Danes odhaja v Ravenno druga skupina vojnih beguncev iz Bosne in Hercegovine

Zbirni center za begunce na mirnem letališču bo danes zjutraj zapustila še druga skupina oseb. Z vojaškim avtobusom jih bodo odpeljali v Ravenno, kjer je včeraj, okrog 13. ure že prispela prva skupina sedemdesetih otrok, žena in starejših moških. Nastanili so jih v strukturah, ki jih je zagotovila tamkajšnja občinska uprava. V teh strukturah bodo našli zavetišče za prihodnje tedne in mesece, v upanju, da se bo brezumno klanje nehalo in da se bodo lahko vrnili na svoje, čeprav porušene in uničene domove v Bosanski Posavini, v Modriči, Bosanskem Šamcu in drugih krajih.

V Gorici so v nedeljo, po štiridnevni izčrpujoči vožnji iz Bosanskega Broda našli trenutek miru, človeka dostojno namestitev, čeprav v šotorih, topli obrok hrane in tudi možnost, da se okopajo in, kolikor se v takih razmerah sploh da, preoblečejo. Osebe Rdečega križa je vsakomur izročilo osebni higienski pribor, pa tudi nekaj novega spodnjega perila in obleke, za majhne otroke pa plenice.

Skupina v kateri sta bila 202 beguncev - v glavnem je šlo za Muslimane in Hrvate, je v nedeljo, nekaj minut po 10. uri prispela z vlakom na goriško železniško postajo z Opčin. Na sprejem prvega vala beguncev so se vse strukture zelo dobro pripravile in priznati je treba, da so izpit opravile dobro.

Na postaji so že čakali vojaški avtobusi, rešilni avtomobili, zdravniško in pomožno osebje, pa

tudi prefekt Palmiero in za civilno zaščito odgovorni visoki funkcionar dr. Panico, predstavniki goriške občine, itd. Štirindevetdeset beguncev so takoj vkrkali na vojaška avtobusa in jih odpeljali v Prešnje pri Čedadu, drugi člani skupine pa so okrog 10.30 že zapustili postajo namenjeni v zbirni, oziroma sprejemni center na letališču, kjer so jih namestili v sedmih šotorih. Pred tem so morali opraviti še prvo formalnost, izpolniti poseben list z osebnimi podatki. Opoldne so jim v menzi pripravili obrok hrane, tokrat še konservirane, zvečer pa topli obrok.

Tri begunce so začasno sprejeli v bolnišnico, kjer so jim nudili prvo pomoč. Dva od teh bosta kasneje odpotovala v Ravenno.

Za vse je bila to prva kolikor toliko mirna noč na dolgem begu pred vojnimi grozotami. Vsaka skupina in družina ima svojo žalostno zgodbo, vendar pa ljudje niso izgubili upanja, da se bodo vrnili v kraje od koder jih je pregnalo človeško brezumje in sovraštvo, sramota za Evropo na pragu tretjega tisočletja.

Na sliki (foto Salateo): begunci se pripravljajo na odhod v Ravenno, včeraj zjutraj.

Odprta bo do 18. oktobra letos Antološka razstava del slikarja Raula Cenisija

V pokrajinskem muzeju na gradu so v soboto odprli antološko razstavo del lani umrlega goriškega slikarja Raula Cenisija. Prigledal je generaciji likovnikov - futuristov, ki je v naši deželi, zlasti pa še v Gorici imela vrsto eminentnih predstavnikov. Eden od teh, Tullio Crali je še živ in ustvarjal. Cralijeva dela naj bi prav v poletnih mesecih razstavili na gradu, a je prišlo, menda v zadnjem trenutku, do precejšnjih težav in tako je razstava padla v vodo.

Cenisi je v Gorico prispel leta 1923 iz Šibenika. S slikanjem se je ukvarjal zlasti v letih študija (pravo). Najbolj aktivno obdobje je iz let pred drugo svetovno vojno. Slikanje je moral kasneje, ob zaposlitvi na sodišču, nekoliko zane-mariti, vendar pa je bil še zmeraj ustvarjal. Poleg slikarstva, se je ukvarjal tudi z grafiko, pripravil je ilustracije knjig, časopisov, risal plakate in pripravil osnutke za kolajne.

Razstavo, ki zajema skoraj šest desetletij ustvarjalnega dela je pripravila Pokrajinska uprava, odprta pa bo do jeseni, do 18. oktobra.

Michelstaedter še do nedelje

Še nekaj dni bo na gradu odprta antološka razstava grafičnih del Carla Michelstaedterja. Odprta bo namreč še do nedelje, 26. t.m. Razstava je bila deležna precejšnje

pozornosti tudi v vsedravnih medijih obveščanja in tudi v tujini, zlasti v Avstriji.

Gre za prvo antološko razstavo v Gorici živečega in tragično preminulega filozofa, pisatelja in grafika judovskega rodu.

Razstava je ob delavnikih odprta od 9. do 13. ure in od 15. do 20. ure, ob praznikih pa od 9. do 20. ure.

Carlo Goldoni

PREBRISANA VDOVA

Režija Meta Hočevar

PREDSTAVA NA PROSTEM

Danes, 21. t. m., ob 21. uri
DOBERDOB - Občinski park

Aretirana po vlomu

Policijska obhodnica je v nedeljo popoldne prišla 28-letnega Marzia Pasta in 34-letnega Davida Persana, oba sta iz Gorice, medtem ko sta se skušala oddaljiti od sedeža UGG, kamor sta malo pred tem vlomila. Menda sta pravo pot poiskala z dvorišča bližnjega zavoda Fermi. Odnosla sta nekaj drobiža in nekaj predmetov zane-marljive vrednosti. Plen sta nabrala menda v prostoru, ki ga običajno uporablja hišnik.

Kolavdacije vozil opravljajo (delno) tudi v Trziču

Pokrajinski urad za motorizacijo in prevoze sporoča, da vsako tretjo sredo v mesecu, z začetkom ob 9. uri, v Trziču, na trgu pred diskoteko Hippodromus, opravljajo tehnične preglede vozil, vendar omejeno le na nekatere operacije. Tako je v Trziču mogoče opraviti naslednje operacije:

kolavdacijo in revizijo motornih koles;
kolavdacijo kmetijskih in drugih strojev;
pregled prevoznih sredstev, na katerih so bili vgrajeni ali odstranjeni posamezni pogonski sistemi (izključena je kontrola zaviralnih mehanizmov);
kontrolno namestitve kavljev za vleko in spremembe na karoseriji;
periodično revizijo prikolic.

Iz tega seznama so izključene vse operacije glede splošne revizije in kolavdacije vozil (tudi uvoženih), ki jih je treba opraviti na sedežu in Gorici.

V Mesni industriji Primorske razmišljajo o še tesnejšem sodelovanju z Italijo

"V novi državi Sloveniji se tržne razmere urejajo. Ponovno smo pričeli izvažati živino, meso in mesne izdelke". Tako poudarjajo predstavniki Mesne industrije Primorske, ki spada med največje proizvajalce v slovenski mesni oziroma živilski industriji. Naj navečemo, da v omenjeni industriji, ki ima svoj sedež v Kromberku, vsako leto pripravijo in prodajo okrog 5 tisoč ton svežega mesa za drobno prodajo ob meji z Italijo in drugod v Sloveniji, okrog 3 tisoč ton mesa za izvoz, ter približno 8 tisoč ton raznih mesnih izdelkov. Med najbolj znanimi izdelki so razne vrste mortadele. MIP ima sedaj tri obrate oziroma usmeritve registrirane za izvoz v dežele Evropske gospodarske skupnosti. To so Klavnica v Kromberku, obrat za proizvodnjo trajnih mesnih izdelkov v Tolminu in obrat za proizvodnjo pršutov in drugih specialitet v Kobji glavi na Krasu.

Tržišča v zahodnih državah, tako tudi v Italiji in v Nemčiji, so se ponovno odprla in zaradi tega pričakujejo, da bo Mesna industrija Primorske letos izvozila za približno 15 milijard lir mesa in raznih mesnih izdelkov. Temu izvozu pa je treba dodati še tako imenovani posreden izvoz v skupnem znesku nekaj milijard lir. Mišljeni so nakupi mesa in izdelkov v prodajalnah ob meji, ki jih opravijo obiskovalci iz obmejnih krajev v Italiji.

Generalni direktor Mesne industrije Primorske dipl. ing. Jože Testen je med nedavnim pogovorom s časnikarji dejal, da ugodno potekajo tudi pogovori o tem, da bi njihovo klavnico v Kromberku uporabljali tudi za potrebe Gorice. "Pogovarjamo se z zastopniki goriške občinske uprave in zadeva postaja realna", je povedal in dodal, da je Klavnica v Kromberku zelo moderna, ima velike

zmogljivost in ustreza vsem zahtevam, standardom in merilom Evropske skupnosti. Če bi v kromberški klavnici pripravljali meso za potrebe Gorice oziroma tamkajšnih potrošnikov, bi v klavnici morda uvedli nove delovne izmene. (m. d.)

Na Banjšicah razstava plemenske živine

Na Banjšicah pripravljajo v nedeljo, 26. t.m. razstavo plemenske živine rjave pasme in tudi okroglo mizo o razvoju kmetijstva na Banjško-trnovski planoti.

Odprtje razstave in ocenjevanje živali bo ob 10. uri. Med 12. in 13. uro bo podeljevanje priznanj in nagrad rejcem ter seveda ogled, oziroma revija "najboljših". Okrogla miza bo ob 13. uri.

Prireditve se bo odvijala pri Domu krajevnih skupnosti, pripravlja pa jo Društvo goriških živilorejcev.

Uspešnost občinske uprave se pozna pravijo, tudi preko majhnih stvari

V četrtek ponoči je tudi Gorico zajelo močno neurje z vetrom, ki je lomil debele veje in podiral drevesa. Razumljivo, da je bilo v petek zjutraj na ulicah precej vejevja in drugih ovir, ki bi jih bilo treba odstraniti, saj so ponekod povsem onemogočale prehod. Ne vemo za druge dele mesta, povemo pa lahko za primer iz neposredne bližine naše redakcije, kjer bo štirih dnevih od nevihte, vejevje še ni bilo odstranjeno.

Sunek vetra je v Codellijevi ulici, prav nasproti Banca d'Italia, odčesnil debelo vejo javorja. V petek dopoldne je ležala počez na pločniku. V petek zvečer jo je neznana roka špovlekla, saj jo zaradi teže najbrž ni bilo mogoče nesti, kakih sto metrov dalje, do Senenega trga, kjer je v napoto bila še včeraj popoldne. V napoto in oviro, kajti neznana roka jo je odložila na eno od začrtanih parkirnih mest.

Občinski delavci ali drugi uslužbenci v vseh teh dneh niso šli preko Senenega trga?

Umrl med izletom v hribe

Zaradi nenadne slabosti, je v bližini zavetišča Pellarini v Zahodnih Julijcih, v endeljo popoldne umrl 53-letni Salvatore Sciortino. Hodil je z ženo in skupino prijateljev po ne preveč zahtevni stezi, ko se je nenadoma zgrudil. Eden od članov skupine je takoj stekel po pomoč. Nekaj zatem je pri koči pristal helikopter, ki je z bolnikom odletel proti Trbižu, vendar pa mu zdravniki niso mogli več pomagati. Sciortino je bil zaposlen v bolnišnici Janeza od Boga.

Pogreb bo danes ob 12. uri.

V Krminu izročili priznanja za kakovost »Acino d'oro«

Pred dnevi smo poročali o odličju, ki ga je Krminska zadržna klet prejela na letošnjem mednarodnem ocenjevanju vinskih vzorcev v Ljubljani. Danes poročamo o prireditvi, katere pobudnik in organizator je prav Zadržna klet. Ob koncu tedna so namreč v Krminu, v okviru poletnih večerov posvečenih vinu in vinogradnikom - ne gre namreč pozabiti, da je vinogradništvo ena od prevladujočih panog krminskega gospodarstva - so podelili dvajsetim vinogradnikom posebno priznanje "Acino d'oro" (Zlato jagodo). Pobudo sta skupaj uresničili Zadržna klet in Goriška hranilnica.

Zanimivi so kriteriji za podeljevanje priznanja. Preprosto povedano, gre za ovrednotenje naravnih značilnosti in kakovosti grozdja, pri čemer je količina, oziroma stopnja sladkorja le eden od elementov za vrednotenje.

Pomen takega načina ocenjevanja je na prireditvi, ki je bila na Trgu 24. maja, pojasnil ravnatelj Zadržne kleti Luigi Soini z zelo preprostimi besedami: dober pridelek, dobro vino, je mogoče dobiti le iz dobrega grozdja. Dobro grozdje pa mora vsebovati pravilno razmerno različnih elementov.

Gre za ocenjevanje kakovosti, ki so si ga omislili v Krminu in ki je po tem kraju tudi dobilo ime in ki ga zdaj uporabljajo tudi že v številnih drugih deželah.

Naj omenimo še, da so si udeleženci večera ob tej priložnosti lahko ogledali video film, ki ga je posnel Antonio Devetag, založila pa zadruga Nuova imagine.

Film ima naslov Cormons la vigna del mondo /Krmin vinograd sveta, je pa nekakšen zapis o zgodovini tega kraja ob vznožju Brd in o vinogradnikih in vinogradništvu včeraj in danes.

izleti

Sindikat upokojencev CGIL v Doberdobi in sekcija VZPI/ANPI prirejata od 10. do 12. septembra izlet na Elbo. Prijave v trgovini Pri Mili.

Društvo prostovoljnih krvojavcev Sovodnje sporoča, da bo izlet h Krnskim jezerom, ki je odpadel zaradi slabega vremena, v nedeljo, 26. julija, po istem programu. Informacije po tel. 882043 (pri tajnici društva).

razna obvestila

Občinska knjižnica v Doberdobi bo do 11.9. bo delovala v ponedeljek in sredo od 9. do 12. in od 16. do 18. ure, ter v torek in petek od 9. do 12. ure.

Društvo slovenskih upokojencev priredi 2. avgusta celodnevni poletni piknik v Gojačah pri Črničah, pri lovski koči. Poskrbeli bodo za glasbo, jedi na žaru, pijačo in tudi avtobusni prevoz. V slučaju slabega vremena, bo piknik na pokritem prostoru. Prijave ob sredah na društvu in pri poverjenikih. Prijave sprejemajo do 22. t.m.

Kmečka zveza, ZSKD in ZSSDI obveščajo, da so njihovi uradi v Gorici od 1. julija odprti po poletnem urniku in sicer od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure.

Patronat INCA nudi upokojencem informacije glede ticketov in pomoč pri izpolnjevanju obrazcev RED: v Sovodnjah ob četrtkih od 16. do 18. ure na občini, v Podgori ob četrtkih od 10. do 12. ure v Kulturnem domu.

prispevki

Namesto cvetja na grob Vanita Paulina darujejo Davorinovi sodelavci 85 tisoč lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Štandrežu.

V počastitev spomina mame Marie Paškulini vd. Marvin, daruje sin Milan z družino 150 tisoč lir za mešani pevski zbor Oton Župancič.

kino

Gorica

VITTORIA Zaprto.

CORSO 18.00-22.00 »La riffa«.

VERDI Zaprto.

Tržič

COMUNALE Zaprto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Al Moro - dr. Alesani - Trg De Amicis 10 - tel. 530268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Al Redentore - ul. Fratelli Roselli 23 - tel. 410340.

pogrebi

Danes, 12.00 Antonio Stagni, iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče, 12.00 Salvatore Sciortino, krsto pripelejo iz Trbiža v cerkev sv. Justa, pogreb bo na glavnem pokopališču.

Tumova zapuščina spravljena v Novi Gorici

Osebni arhiv in knjižnico ima v varstvu Znanstveni in raziskovalni center SAZU

Politik in publicist dr. Henrik Tuma sodi med najpomembnejše Slovence, saj je s svojimi deli, vlogo in vplivom posegel na mnoga področja razvoja in zgodovine svojega naroda. Tako velja za začetnika modernega slovenskega alpinizma. Nasledniki so celoten osebni arhiv in knjižnico dr. Tume izročili v varstvo in uporabo novogoriški občini, kar je velikega kulturnega, zgodovinskega in političnega pomena.

Dr. Henrik Tuma — rojen je bil leta 1858, umrl pa je leta 1935 — je bil vsestransko ustvarjalec in plovit politik, kulturnik ter javni delavec. Po tako imenovanem liberalnem obdobju svojega političnega prepričanja, se je včlanil v Jugoslovansko socialdemokratsko stranko in postal eden njenih voditeljev. Sin dr. Henrika Tume, leta 1906 v Gorici rojeni Branimir, je želel, da se arhiv in knjižnica njegovega očeta vrne na Goriško, kjer je slednji preživel nad trideset najbolj plodovitih let svojega življenja in ustvarjalnosti. Njegov arhiv obsega okoli 60 škatel gradiva, pri čemer gre za osebno korespondenco, osnutke člankov in razprav, veliko število raznih izpiskov, zlasti slovarske narave, poskuse mnogih jezikoslovnih in drugih slovarjev, izrezke iz časnikov in revij, ter marsikaj drugega, kar nasploh sodi v arhiv javnega delavca.

Njegova knjižnica, ki je tudi izročena Novi Gorici v varstvo in uporabo, obsega več kot 3 tisoč knjig, brošur, revij in časopisov. Dr. Tuma je bil pravi poliglot, saj je tekoče govoril nemščino, italijanščino, francoščino, ruščino in angleščino. V vseh omenjenih jezikih so tudi knjige iz njegove knjižnice. Pregled naslovov, ki jih vsebuje knjižnica, zelo natančno odseva podobo Tumovega poklicnega in ljubiteljskega zanimanja. Čeprav je bilo pravo njegova temeljna

izobrazba, pa je za svojo osebno knjižnico nakupoval ali drugače pridobival tudi slovarje najrazličnejših jezikov; zanimali sta ga slovenska in ruska književnost, posebno tudi planinska literatura, zlasti tista napisana v nemškem in češkem jeziku. Zanimanje dr. Henrika Tume za razne družbene pojave in gibanja pravzaprav ni imelo meja. Zato so v njegovi knjižnici tudi dela o psihologiji, zlasti z vidika seksualnih problemov, nekaj je bioloških razprav, ter cela vrsta vodičev po raznih evropskih državah. Veliko je tudi zemljevidov, pomembnih jezikovnih priročnikov, ter zgodovinskih in drugih del.

Spričo njegove vloge in delovanja si je dopisoval tudi z vsemi pomembnimi Slovenci svojega časa oziroma obdobja. Zlasti intenzivne stike je imel s socialističnimi voditelji, kot so bili Ivan Regent, Josip Petecan in Etbin Kristan. Žive so še tri osebe, ki so si dopisovale z dr. Henrikom Tumo. To so Kristjan Bavdaž iz Nove Gorice, Miha Potočnik iz Ljubljane in Drago Bradač iz Celja. Dopisoval ali srečaval se je tudi z nekaterimi kulturniki iz Furlanije, kot so bili Ugo Pellis, Carlo Battisti, Pietro Sticotti in Giovanni Minut. Osebni arhiv in knjižnica dr. Henrika Tume sta zdaj shranjena pri Raziskovalni enoti Znanstvenega in raziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti, v Novi Gorici, ki jo tudi vodi zgodovinar dr. Branko Marušič. On je tudi uredil prvi del Tumove korespondence za posebno knjigo, ki bo kmalu izšla.

V teku je skratka urejanje celotne zapuščine velikega Slovenca dr. Henrika Tume. Poleg omenjene knjige, ki bo kmalu izšla, intenzivno urejajo tudi arhiv in knjižnico, da bi ju čimprej lahko dali na voljo, oziroma v uporabo javnosti.

MARJAN DROBEŽ

Izvedli ga bodo v petek, 24. t. m.

V Pevmi pripravljajo solidarnostni večer

V Pevmi bodo ob koncu tedna obeležili cerkveni praznik sv. Ane, vaške zaščitnice. Letos bo minil v znamenju solidarnosti in kulture.

Rajonski svet za Pevmo, oslavlja in Štmaver je namreč dal pobudo za kulturni večer, v petek, 24. t.m. in pritegnil k sodelovanju domača društva in zbor ter gledališko skupino Oder 90.

Prireditve bo v prostorih osnovne šole v Pevmi. Tu bo najprej nastopil domači pevski zbor pod vodstvom Lucije Valentinčič, zatem pa

bodo člani gledališke skupine Oder 90 podali spevoigro Svojeglavček, ki jo je uglasbil zamejski rojak, pevovodja in glasbenik Hilarij Lavrenčič.

Na večeru bodo nastopili tudi člani ansambla Mozaik 5 (nasledniki Panterjev).

Mimo zanimivega programa, ki ga bodo v glavnem oblikovali domači ustvarjalci, velja posebej opozoriti, da bodo izkupiček prireditve namenili za pomoč beguncem iz območij nekdanje Jugoslavije.

Prosneto društvo Štandrež čestita odbornici in dirigentki

VALENTINI PAVIO

ob odlično opravljenem diplomskem izpitu iz klavirja, na konservatoriju v Trstu.

Na glasbenem konservatoriju "G. Tartini" v Trstu je

LUCIA LAVRENČIČ

z uspehom opravila diplomski izpit iz klavirja.

Prav tako v Trstu je klavirski izpit čez osmi razred opravila

SUZI FERFOGLIA

Iskreno jima ob tej priliki čestitajo glasbena šola "E. Komel" - podružnica Doberdob, mešani pevski zbor in društvo "Hrast" iz Doberdoba.

SDZPI

PIREJA V ŠOLSKEM LETU 1992/93 NASLEDNJE TEČAJE:

1. Za dodeljene prodaji s kvalifikacijo (1.000 ur - 2. letnik)
2. Master s kvalifikacijo (500 ur) - pogoj za vpis v ta tečaj, je višja srednja šola
3. Začetniški tečaj angleščine (120 ur)
4. Personal computing (90 ur)

Vpisovanje in informacije na sedežu Zavoda v Gorici, Ul. della Croce 3, do 23. julija od 10. do 14. ure (tel. 81826).

Krvodajalci iz Doberdoba so bili na izletu v Parizu

Društvo prostovoljnih krvodajalcev iz Doberdoba je sredi prejšnjega meseca priredilo izlet v Pariz in okolico. Zanimanje za ogled francoskega glavnega mesta je bilo precejšnje, saj se je izleta udeležilo 84 članov društva. Na pot, z avtobusi, so se odpeljali 15. junija, vrnili pa so se 20. Da jih med dolgo vožnjo ne bi premagalo dolgočasje, so s seboj vzeli tudi harmoniko in harmonikarja. Imeli pa so tudi srečo z vremem. Prvi del izleta so namenili ogledu gradov ob reki Loire, preostali del pa so porabili za ogled zanimivosti Pariza. Poleg Eiffelovega stolpa, simbola moderne Francije iz prejšnjega stoletja, so si ogledali tudi pred kratkim odprto zabavišče Eurodisney.

Uspešna zadnja sezona Glasbene matice Pouk je obiskovalo skoraj sto gojencev

V šolskem letu 1991/92 je pouk raznih instrumentov v šoli Glasbene matice v Gorici in v podružnicah obiskovalo skoraj sto gojencev, različnih starosti. K pouku se je prijavilo 95 gojencev, ki so študirali pod vodstvom 14 profesorjev in vzgojiteljev. Najbolj številni je bil oddelek za klavir, s katerim se je ukvarjalo 37 gojencev. Sledi mu oddelek za kitaro (17), kjer je prišlo v zadnjem letu do porastka vpisov, vendar žal na račun harmonike (13). Tu gre zabeležiti uspeh gojenca sovođenjske podružnice Glasbene matice Valterja Ferfolje, ki je konec junija, prvi na Goriškem, diplomiral iz tega glasbila. Pod okriljem Glasbene matice je v doberdobski podružnici deloval pihalni orkester, ki je štel 14 gojencev. K temu je na oddelku za pihala in trobila treba dodati še dva gojenca trobente iz Gorice, tako da je skupno število 16. Kar zadeva godala, je bilo gojencev 11.

Te podatke nam je pred dnevi posredoval odgovorni za goriško Glasbeno matico prof. Silvan Križmančič, ki je izrazil zadovoljstvo nad opravljenim delom in nad dejstvom, da so kljub kriznim trenutkom in vsakovr-

stnim težavam le uspeli izpeljati šolsko leto do konca. "Poleg učnega programa", je dejal prof. Križmančič, "smo skupaj z glasbenim centrom Emil Komel pripravili vsakoletni niz koncertov, ki se je odvijal v Katoliškem domu v Gorici. Nastopil je najprej tenorist Dušan Kobal z Romantičnim samosplovom, sledilo je gostovanje Instrumentalne komorne skupine iz Ljubljane, nato večer posvečen Mozartu in Dvoraku v komorni glasbi. Zatem so bili na vrsti Ensemble pro Musica iz Salzburga, Godalni kvartet Glasbene matice iz Trsta, mezzosopranistka Bernarda Fink in zadnje pianistka Katja Milič".

Prof. Križmančič je zelo pozitivno ocenil sodelovanje gojencev Glasbene matice na kulturnih večerih in prireditvah, ki so jih naša društva in ustanove organizirali v prejšnjem letu. Najtu omenimo osrednjo Prešernovo proslavo "Slovenska beseda '91", ki je bila v Katoliškem domu v Gorici 8. februarja, niz koncertov posvečenih Vinku Vodopivcu ter razne predstavitve biltena ZSKD, Omanove zbirke in mape Silvana in Nadje Bevčar v Katoliški knjižarni.

Tudi letos so se gojenci Glasbene matice udeležili Srečanja glasbenih šol Primorske, ki je bilo v Tolminu, Kopru in Gorici ter Srečanja mladih slovenskih glasbenikov treh dežel, ki je bilo v Ljubljani. Sodelovali so tudi na XXI. Tekmovanju učencev in glasbenikov republike Slovenije in na Meddeželnem natečaju mladih violinistov. Ne moremo seveda mimo notranjih produkcij, ki jih je bilo letos šest. Nastopi ob zaključku šolskega leta so bili letos v Sovodnjah in Doberdoba zaradi znanih obnovitvenih del v Kulturnem domu v Gorici.

Načrti za prihodnje leto so še zaviti v meglo, kajti ostaja zaenkrat nerešeno vprašanje združitve obeh slovenskih glasbenih šol v Gorici. Situacija je skrajno nejasna in zapletena, tako da nam prof. Križmančič ni znal povedati, kako bo v prihodnjem šolskem letu.

Zagotovo pa bodo jeseni primerno proslavili 30-letnico Glasbene matice in to s koncertom, ki ga bodo izvajali gojenci sami. V tem sklopu bo verjetno imel samostojen nastop tudi harmonikar Valter Ferfolja. (AF)

Voda Vogrščka tudi v Italijo?

Ob nedavnem obisku Predsednika pokrajinske uprave Gina Saccavinija v Novi Gorici, na vabilo Predsednika Skupščine občine, Sergija Pelhana, je bila nakazana možnost, da bi iz akumulacije Vogršček lahko namakali tudi kmetijske površine v Italiji. V začetju je namreč dovolj vode za namakanje okrog 4.000 hektarjev kmetijskih površin. Približno polovica teh zemljišč je na slovenski strani spodnje Vipavske doline, višek vode pa bi lahko s pridom uporabili na italijanski strani, seveda, po dograditvi namakalnega omrežja.

Predsednik Saccavini, ki ga je na obisku v Novi Gorici spremljal tudi sovođenjski župan Primožič, si je skupaj z gostitelji ogledal začetje Vogršček.

Ob obisku so bile nakazane tudi možnosti sodelovanja na nekaterih drugih področjih, zlasti kar zadeva zagotavljanje splošnih storitev.

Občinski odbor DSL razpravljal o davčni in stanovanjski politiki

Občinski komite demokratične stranke levice je razpravljal o ukrepih rimske vlade na področju stanovanjske politike. Odprava pravnih stanarine za družine, katerih skupni dohodek presega 50 milijonov lir in uvedba posebnega davka na nepremičnine resno ogrožata izvajanje takojmenovane "pravice do stanovanja". Občinski komite navaja, da se bodo predstavniki te stranke, na vseh nivojih zavzemali, da se ukrepi vlade spremenijo.

Občinski odbor stranke je nadalje razpravljal o odločitvi deželne vlade, da enostavno arhivira, zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, nekaj tisoč prošenj za dodelitev posojila pod ugodnimi pogoji, za nakup, oziroma gradnjo stanovanj v smislu določil deželne zakona št. 75/82. DSL nasprotuje predlogu, da naj bi izvedli nekakšen natečaj, za omejevanje števila prosilcev in svetuje, naj bi dodeljevanje prispevkov podaljšali, zahteva pa bolj natančno nadzorstvo nad dejanskimi dohodki prosilcev in omejitve površin za stavbe, ki se gradijo s prispevki dežele.

Športne prireditve na Peči

Pri kulturnem in športnem društvu Vipava na Peči načrtujejo v prihodnjih dveh tednih vrsto športnih in družabnih prireditev. V torek 21. t.m. se bo pričel turnir v malem nogometu, za moške in ženske. Načrtujejo tudi vrsto srečanj v odbojki, tekme med poročenimi in neporočenimi itd. Športna srečanja se bodo zaključila v petek, 31. julija. Organizatorji vabijo k sodelovanju predvsem ekipe iz sovođenjske občine, na praznik, ki bo ob koncu tekmovanj pa vse ljubitelje športa.

Goriška sekcija kluba ACI pripravlja nekaj novih pobud

Člani goriške sekcije Italijanskega avtomobilskega kluba (ACI) so imeli pred kratkim redni občni zbor. Odobrili so poročilo o finančnem poslovanju v lanskem letu ter poročilo o dejavnosti kluba, kakor tudi program delovanja. Društvo je poslovanje zaključilo s pribitkom 2.744 496 lir.

Predsednik Moise je poročal o opravljenem delu v prejšnjem letu, veliko besedi pa je bilo tudi o programu bodočega delovanja, ko naj bi ustanovili družbo z mešanim kapitalom za upravljanje novih iniciativ, ki so namenjene članom kluba. Nadalje so si zadali nalogo organizirati dobro reklamno kampanjo za pridobivanje novih članov kluba ACI, naglasili so pomen ustrezne prometne vzgoje mladih. Končno so tudi govorili o izletih, ki jih nameravajo organizirati za svoje člane.

Poročilo je sledila diskusija, v katero so posegli podpredsednik Paolo Del Papa, Mario Tirel, kot

odbornik in nadzornik Franco Bellini. V diskusiji so opredelili nekaj zahtev, oziroma vprašanj, ki jih bodo skušali najprej uresničiti. Tako bodo zahtevali ureditev, oziroma odpravo prometnega kaosa v Gorici in povečanje števila parkirnih prostorov. Prav tako se bodo zavzeli, da bi lahko avtomobilski klub "Gorizia Corse" priredil več športnih tekmovanj in avtomobilskih dirk, ker vlada zanje veliko zanimanje.

Zamenjava v vodstvu Maria Teresia kluba

V vodstvu kluba Maria Theresia, ki deluje v okviru Lions kluba v Gorici, je pred kratkim prišlo do zamenjave. Predsedniške dolžnosti je prevzela Antonella Gallarotti, medtem ko je klub do zdaj vodila prof. Maria Grazia Visintini Petruz.

Slednja ostaja še naprej v vodstvu kluba.

Ivan Pregelj

TOLMINCI

XIII.
Matija Jug je umrl,« je dejal sodnik z medlo šalo. »Dokler je živel, se ni pritožil, da se mu je zgodila krivica.«

Čital je dalje:

»Tako je tudi oskrbnik našega gospoda grofa rajnemu Gašperju Kragulju niz Modrejce, ko ni mogel opraviti povelja, ker je bil peljal svoj med na prodaj v Trbiž, vzel sine omni alio procedere⁽¹⁾ štiri vole in jih dal immediate odgnati v klavnico. Ko pa se je imenovani Kragulj pritožil in opravičil, da za povelje ni vedel in da tudi živine ni doma imel, da bi bil raboto opravil, ga je grofov uradnik še kaznoval z globo 50 gl. in mu tudi naložil, naj zvozi kamenja za veliko apnenico. Tako je izgubil mož kar šest volov, ni imel nobene delovne živine več in je moral z izposojenimi konji pa voli na lastne stroške voziti kamenje, kar morejo potrditi juramento vivi testes in quantitae.«⁽²⁾

»Je medtem tudi že umrl,« se je prekinil beroči, »in vivi testes, žive priče, kdo so in kje, bom skušal dognati in potem sporočiti milostnemu gospodu.«

Grof je molče prikimal.

»Item je pustil gospod grof,« je bral sodnik, »rajnega Gašperja Kavčiča tako dolgo v ječi, da je ondi umrl. Nato je gospod grof uboge sirote in varovance zaradi umrlega očeta kaznoval z globo 250 beneških zlatov, ker tudi lahko s prisego izpričamo, poleg drugih podobnih kazni, ki nam jih je brez pravega vzroka naložila naša tolminska gosposka.«

»Kaj je s tem Kavčičem?« je vprašal Grof.

»Poročal sem, če se vaša milost, izvolite, spomniti,« je odgovoril sodnik. »Zadevo smo spravili kot nerešeno med akte.«

»Ko pridemo v Tolmin, mi покаžite zadevne liste še enkrat,« je rekel grof.

»Prosim,« se je poklonil sodnik.

»Berite!«

»Tako je na primer zadnja komisija med drugim ukazala Martinu Munihi niz Sela, naj gre prostovoljno v zapor v Gorico. Ni se takoj priglasil kakor drugi, deloma, ker je moral urediti domače zadeve, deloma, ker denarja ni imel za pot, in se je nato napotil h krčmarju na Stoppec, da bi tam dobil na posodo. Ko pa se je bil tam poslovil in se hotel nemudoma odpraviti v Gorico, so ga, ko je stopil iz krčme, pobili skriti biriči in grajski vojaki za prvim grmom in ga suvaje ga in pretepaje tako zdelali, da je dobil šestnajst smrtnih poškodb. Ko so jih vprašali, zakaj tako grozovito trpinčijo ubogega moža, so odgovorili, da jim je milostni gospod grof tako ukazal. Nato so privezali ranjenega moža na konja in ga odpeljali v Gorico. Sam grof se je ustrašil, da bi utegnil tako zdelani mož umreti. Zato mu je poslal lečnika. Pa je nemogoče, da bi bil siromak okreval. To vse se je zgodilo contra omne mandatum⁽³⁾ gospodov komisarjev.«

Sodnik je premolknil, kaj neki bo dejal grof. Ta je molče spodbodel konja.

»Item nas tožijo,« je nadaljeval sodnik, »da ne plačujemo novih

Ilustriral Klavdij Palčič

doklad. Temu odločno ugovarjamo in smo pripravljeni juramento izkazati, da smo vse vedno radi plačevali, in sicer celo več, kakor pa so nam zapovedali gospodje komisarji. Izkažemo se lahko s kanclijskimi pobotnicami in smo jih nekaj tudi priložili, da se bo videlo, da so se nam nakladala nova bremena contra ordinem.«⁽⁴⁾

Grof je bil začel poslušati bolj pazljivo. Sodnik mu je pokazal nekaj pobotnic in dejal:

»Izvolite! Pobotnice so namreč v redu.«

Grof je nato prikimal in dodal:

»Izročili mi boste doma. Dočistite!«

Hitreje kakor doslej je bral sodnik. Grof sam je bil truden in je šel mestoma za svojimi mislimi.

»S temi pobotnicami,« je bral sodnik, »je tako, da je moral plačati vsakdo že za najmanjši listič 16 soldov t. j. 10 kr.,« dasi iz pobotnice v tem oziru ni razvidno ne quantum ne ad quid.⁽⁵⁾ Da pa uradniki ratione novae impostae — pod imenom nove doklade — več zahtevajo, kakor pa jim gre, svedoči naslednje: Zadnja komisija je poslala županu Mateju Jarcu iz Lader plačilni nalog. Mož je prišel tako plačevati. Ker pa so zahtevali uradniki več in je Jarc hotel plačati le toliko, kolikor je bilo zapisano v plačilnem nalogu, niso hoteli vzeti denarja, ko je prišel mož v tretje, so mu vzeli denar z veliko nejevoljo. Tako smo si nakopali, dasi izpolnjujemo svoje dolžnosti, jezo in sovraštvo naše gosposke. Zdanje čase pa nas hoče že vsakdo rubiti, tako da nam tega nikakor ni moči popisati. Kljub jasnim določbam gospodov komisarjev na podlagi izvlečka ex

urbario,⁽⁶⁾ ravnaajo vendar razni sodni sluge in biriči proti tem določilom in niso zadovoljni, če jim damo to, kar stoji napisano v izpisku, temveč hočejo imeti, kolikor se jim zljubi, in delajo tako že nekaj let, ne da bi mi vedeli, cur vel quomodo⁽⁷⁾ — ne zakaj ne kako so to začeli. Glede izpiska pa se ustijo biriči, da ga bodo zavrgli, in to povemo, kakor moremo dostojno in ne, kakor so sami surovo rekli, kar zopet lahko s prisego potrdijo Andrej Kavčič, Vrban Kozorog in Boštjan Kavčič in še vsa ljubinska vas to priseči hoče. Vrh tega nas grofovi uradniki contra debitum et justitiam⁽⁸⁾ pogosto rubijo in, če se hočemo stantibus his⁽⁹⁾ pri gospodu grofu pritožiti v dobri veri, da nam pomore, nas grof sprejme grdo in ne posluša, češ da mu ni nič mar, kako je bilo pred petimi leti. Tudi to lahko juramento potrdijo Pavel Trojar, Anton Melinc, Janez Bajt, Vrban Klobučar in še mnogo drugih.«

»Še ni konca?« je vzkliknil grof razdraženo.

»To je konec, vaša milost,« je deljal sodnik in bral:

»Tako smo mi kmetje, podaniki tolminske gosposke, skoraj vsi od naše gosposke že tako izžeti in osiroteli, da v bodočem ne bomo mogli plačevati več niti davkov, ki gredo Vaši cesarski Milosti, marveč bomo morali prijeti za trdo beraško palico in vsi skupaj zapustiti zemljo, kakor se je že mnogim zgodilo. Zato prosimo Vaše Rimsko Cesarstvo...«

»In tako dalje.«

»In tako dalje, za božjo in pet krvavih Kristusovih ran, naj bi Vaše Veličanstvo...«

»In tako dalje.«

»In tako dalje, hotelo upoštevati naš žalostni položaj in ne

verjelo našim nasprotnikom... Prosim, gospod grof!«

Sodnik je dobral. Grof je poglal konja. Potem se je zadrževal in dejal:

»Pismo pride v arhiv.«

»Seveda, gospod grof.«

Zopet je gnal grof konja. Zopet ga je pridrževal.

»Zadevo mi boste preiskali. Hočem, da bodi enkrat za vselej red pa mir!«

»Kakor želite,« je odgovoril sodnik.

Grof je vprašal:

»Pa kako ste izvedeli za to tožbo? Zdi se mi, da je pismo izvirno.«

»Izvirno,« je pritrdil sodnik.

»Pa da ste ga mogli prestreči? Ali so tako nerodni?«

»V svoji službi sem natančen in čuječ,« je dejal sodnik, ne da bi povedal, kako je prišel pravzaprav brez vse svoje zasluge do spomenice.

»Zanesem se na vas,« je prikimal grof in se nasmehnil trudno. »Prestrezite mi prihodnjič še pritožbo čedajski gospodov kanonikov.«

»Prečastiti gospodje v Čedadu,« je dejal sodnik podobno vedro, »so pravdarji, da jim je čestitati. A bati se jih ni. Imajo svoj slog, a pesti nimajo.«

»Hočete reči, da so Tolminci nevarni?« je vprašal grof.

Jahali so po klancu, ki drži navzgor podseli. Tam je sedel pred očetovo krčmo pohabljeni Kobalov otrok. Videl je jahati gosposke in jim je gledal plaho naproti. Ko pa so prihajali in je videl, da se ne menijo zanj, je zaklical po otroško, kakor se je navadil od razpaljenih rabotnikov, ki so se krepčali v pivnici:

»Galjot! Vile v vamp!«

Sodnik je slišal. Pridržal je konja in se obrnil k hlapcu. Že je birič poglal konja. Otrok je zavpil in se skušal rešiti v hišo. Na pragu ga je hlapec zajel in ošinil bridko z bičem. Otrok je zavpil in se prijel za okrvavljeno glavo. Takrat se je grof ozrl. Sodnik je spodbodel konja in dejal:

»Vprašali ste, visoki gospod, če so Tolminci nevarni. Zdaj bi bili lahko sami čuli, kako uče celó otroke.«

»Kako?« je vprašal grof. Sodnik mu je stolmačil. Grofu je lice pobledele.

»Čigavo je ščene?« je vprašal.

Sodnik je povedal za Gregorja Kobala. Potem je svetoval grofu, naj oboroženim biričem v Tolminu primakne pri plači. Grof je prikimal:

»Uredili bomo v Tolminu.«

Poglal je konja; sodnik z biričem se je gnal za njim proti Ušniku.

Na pragu Podseli pa je obležal Kobalov otrok, dokler ni prišel oče, ga pobral in videl, da mu je bil jermen presekalo lice in strašno poškodoval levo oko...

Zaspani Tonin

»Zdaj bosta pa dva vdovca pod eno streho!«

S temi besedami se je zavalil grahovski Golja, ki so mu rekli Skoračnikar, v hišo Valentina Lapajnete na Šentviški gori, pilakarja⁽¹⁰⁾ ali skopuha, ki so ga po domače imenovali tudi »zadnjo nadlogo«. Tako mu je bil zrekel domači fajmošter Bandel, ki je imel pot navkreber k cerkvi za prvo in pot navzdol k Lapajnetu za drugo nadležnost mimo še mnogo drugih, ki jih ni povedal.

Valentin Lapajne je sedel za mizo in prebiral grašico in ljulko iz žitnega kupa pred seboj, kolikor mu je še bilo moči in je še videl spričo zgoščujočega se mraku. Bil je koščen človek z značilnim licem skopega človeka z drobnimi, stisnjenimi ustnami in šilastim nosom. Zdaj pa zdaj je pomel z odrevenelimi prsti, da so pokali kakor suho dračje. Delo, ki ga je opravljal, mu je prijalo. Predočeval si je, da prebira groše iz kupa. Tisti večer Lapajne ni bil dobre volje. Tolminski birič Tonin se mu je bil zavlekel v hišo in je zdaj glasno smrče spal za pečjo.

Ko je vstopil Skoračnikar, je Lapajne nejevoljno dvignil glavo, sitno zamežikal in vprašal ježno:

»Ali drže nocoj res vsem pijancem poti k meni?«

(se nadaljuje)

- (1) sine omni alio procedere: brez vsake obravnave, takoj.
- (2) juramento vivi testes in quantitae: pod prisego številne žive priče.
- (3) contra omne mandatum: zoper vsakršni ukaz.
- (4) contra ordinem: protipostavno.
- (5) ne quantum ne ad quid: ne koliko in ne čemu.
- (6) ex urbario: iz urbarja.
- (7) cur vel quomodo: zakaj in kako.
- (8) contra debitum et justitiam: brez dolžnosti in protipravno.
- (9) stantibus his: ob teh razmerah.
- (10) pilakar: skopuh (Pleteršnik).

Nekaj napotkov za študente pred odhodom v Anglijo

Kako izkoristiti počitnice za utrditev znanja jezika?

ZAČETNA ZMEDA

Ko se odločiš, da boš obiskoval kak tečaj angleškega jezika, bi moral imeti vedno jasno pred sabo dejstvo, da poučevanje angleščine skupno s turizmom predstavlja eno izmed najbolj cvetočih in donosnih »industrij« v Veliki Britaniji. Ob prihodu v London se lahko kaj kmalu zaveš, da v samem centru mesta kar mrgoli raznovrstnih tečajev in jezikovnih šol. Če se nisi že pred odhodom odločil za ustrezen tečaj, te tako pisana ponudba lahko porine v kar precejšnjo zmedo: »Kateri tečaj je primernejši za moje potrebe? Katera šola je boljša? Katera se najbolj »splaca«?

Šole ponujajo vsakovrstne tečaje za vse okuse in potrebe. V glavnem se tečaji delijo v kratkoročne in dolgoročne. V poletnih mesecih jezikovne šole večinoma prirejajo počitniške ali splošne tečaje, več ali manj intenzivne tečaje za mladoletnike, individualne tečaje na profesorjevem domu, tečaje poslovnega jezika ter različne druge tečaje, prirojene raznim specialističnim potrebam. V grobih obrih se kratkoročni tečaji razlikujejo po tem, da so osredotočeni predvsem na urjenje govorne in slušne spretnosti oziroma na razumevanje in izgovarjanje tujega jezika v vsakodnevnih situacijah.

Dolgoročni jezikovni tečaji pa običajno imajo kot poglaviten cilj polaganje kakega izpita kot npr. Cambridge University First Certificate, Cambridge University Proficiency Certificate (ki zadevata preverjanje stopnje poznavanja britanske angleščine), TOEFL — Test of English as a Foreign Language (ki zadeva preverjanje stopnje poznavanja ameriške angleščine), ipd.

THE BRITISH CONCIL

Jezikovne šole oziroma tečaji se seveda razlikujejo po kakovosti odnosno po ceni. Kvalitetnejšo šolo okvirno spoznaš že po tem, ali se ponša s priznanjem British Councila ali ne.

V Veliki Britaniji obstaja okrog 250 privatnih šol s priznanjem British Councila, ki redno nadzoruje storitve včlanjenih šol (The British Council Recognition Scheme). British Council je politična organizacija, ki jo finančno vzdržuje britanska vlada. Ustanovljena je bila leta 1934 in razpolaga s precejšnjo avtonomijo. Prisotna je v devetdesetih državah, kjer ima okrog 160 sedežev, 127 knjižnic in 60 centrov za poučevanje angleškega jezika. V Italiji ima British Council svoje predstavništvo v Bologni, Milanu in Neaplju, glavni sedež pa se nahaja v Rimu (Ul. Quattro Fontane, 20). Zainteresi-

ranci lahko v omenjenih uradih kot tudi na glavnem sedežu v Veliki Britaniji (The British Council, 10 Spring Gardens, London SW1A 2BN) dobijo vse potrebne informacije o jezikovnih tečajih in drugih seminarjih.

Kot primera združenj kvalitetnih jezikovnih šol, ki so izbrale za skupni imenovalec kakovost ponujenih storitev, bi lahko omenili združenja ARELS—FELCO in FIRST—Quality Language Courses. Za vodnik ARELS—FELCO lahko prosimo na naslov: ARELS—FELCO, 2 Ponympl Place, Valentine Place, London SE1 8QF.

Ob izredno velikem številu jezikovnih šol, ki niso priznane oziroma čakajo na priznanje, velja poudariti, da je včlanjenje šole v kako izmed zgoraj omenjenih organizacij posebno važno v primeru, da ima tečajnik kake tehtne razloge za pritožbe zoper delovanje šole.

NA KRATKO O CENAH

Cena seveda niha glede na vrsto izbranega tečaja, na število obiskovalcev in nenazadnje glede na strokovno usposobljenost zaposlenega učitelja oziroma predavatelja.

Povpraševanje po vedno boljši kakovosti sili jezikovne šole k tekmovalnosti, zato bi moral dražji tečaj biti okvirno boljši od cenejšega, čeprav je pri tem treba tudi upoštevati dejstvo, da je pojem »boljši« prej subjektivne kot objektivne narave, povezan s potrebami in željami posameznika. Ob primerjanju cen pa moramo biti posebno pozorni, da primerjamo dva ali več tečajev, ki dejansko nudijo podobne usluge. Najprej bi morali sestaviti seznam vseh ponujenih storitev, šele nato izoblikovati svoje mnenje.

V primeru skupinskega potovanja skušaj že iz predloženega programa ugotoviti, ali ti bo izbrana agencija oziroma organizacija omogočila veliko priložnosti takojšnjega preverjanja osvojenega znanja, mogoče ob obisku gledaliških predstav oziroma športnih prireditev ali ob srečanjih s krajanji, ipd.

PRIPRAVA NA VSTOPNI TEST

Preden odpotuješ, bi moral temeljito obnoviti že znane jezikov-

ne posebnosti, tako da bo izid vstopnega testa izražal tvojo dejansko stopnjo poznavanja tujega jezika. Vsakodnevno bi moral posvetiti vsaj 10—15 minut slušnim vajam z magnetofonom. Glasno branje kakega odlomka iz primerne knjige bi ti tudi gotovo služilo (ne bo ti seveda škodilo, če boš knjigo v celoti prebral).

Na osnovi izida vstopnega testa boš razmeščen v tebi najprimernejšo raven: začetniško (Beginners), vmesno (Intermediate) ali višjo (Advanced). Tečaji se nato običajno delijo še na nadaljnjih devet stopenj.

Če ti dodeljeni tečaj kakorkoli ne ustreza, stopi do ravnatelja in se z njim pogajaj. Pogovor ti bo nudil dodatno možnost, za preizkus tvoje govorne spretnosti.

USPEŠNOST TEČAJA

Nikoli pa ne bi smel pozabiti, da je tvoje doživljanje tečaja v veliki meri odvisno samo od tebe, od tvoje aktivne soudeležbe pri dogajanju v razredu, od tvoje motivacije in samozvesti v zasledovanju cilja, da bi izboljšal svoje izražanje v tujem jeziku.

Gotovo boš največ odnesel od svojega bivanja v tujini, če boš zbral ves razpoložljivi pogum in se odpravil čez Rokavski preliv sam, tako da se boš dejansko prisilil uporabljati tuj jezik pri vsakodnevnem sporazumevanju. Prvi teden ti bo trda predla, drugi teden se ti bo že nekako začelo svitati, kako se taki reči streže, tretji teden pa boš gotovo začel čutiti, da je krmilo nekje v tvojih rokah.

NASTANITEV

Večina privatnih šol nudi svojim obiskovalcem dve možnosti prenočitve: v študentskem domu ali po družinah.

V primeru, da se odločiš za bivanje v študentskem domu ali pa za delitev sobe v zasebnem bivališču, ob izpolnjevanju prijavnice izrecno prosi, da bi tvoj sostanovalec bil drugačne narodnosti. Na tak način boš primoran rabiti tuj jezik in že tvoje prve jutranje misli formulirati v angleškem jeziku.

Glede namestitve po družinah je treba upoštevati dejstvo, da se poleg častnih izjem marsikatera družina odloči, da bo gostila tuje študente zaradi gmotnih koristi in ne čuti posebne želje, da bi se s

tujcem pogovarjala kaj več kot neobhodno potrebno. V primeru, da naletiš na ne preveč zgovorne gostitelje, se preizkusi s svojimi sošolci na šoli. Pravzaprav ni važno, ali gre za Japonca, Senegalko ali Mehikanca, važno je, da se čutita povezana v skupnem naporu, da bi se sporazumela. Obadva bosta morala prizadevno pobrskaati po vajinem besednem zakladu. Vztrajno bosta morala poskušati, da bi uporabljala skupni občevalni jezik, angleščino. Sprva bo vajin pogovor mogoče podoben kakofonični spakedranščini z obilico kretenj in obrazne mimike, vendar se bosta gotovo za silo sporazumela.

KAJ PA ANGLEŽI?

Ko srečaš Angleža, ne čakaj, da bi te kot prvi nagovoril. Bodi pripravljen, da sam pričneš pogovor. Anglež se bo kljub svoji že tradicionalni zadržanosti v večini primerov odzval na tvojo pobudo, zelo težko pa bo sam prevzel prvi korak. Ne sramuj se, če ti ob prvih poskusih jezik ne bo preveč tekkel. Svoje izražanje boš lahko izboljšal le z vežbanjem. Sicer pa se, mogoče bolj na podeželju kot v velikih mestih, včasih najde kaka oseba, ki je pripravljena žrtvovati nekaj svojega časa za pogovor. Če ne drugače, se bo vajin pogovor gotovo sukal okrog ene izmed najbolj priljubljenih tem, in sicer vremena. (S tem v zvezi bi se lahko pozabaval ob branju knjige »How to be a Brit«, ki jo je napisal humorist madžarskega porekla George Mikes.)

UPORABA PROSTEGA ČASA

Če imaš kak poseben konjiček ali zanimanje, poskušaj stopiti v stik s krajevnimi klubi ali društvi s pomočjo šole, ki si jo izbral ali gostitelj, če je potrebno. Da bi si zagotovil možnost pogovora s čim večjim številom angleško govorečih oseb, bi lahko izbral kako temo, ki te posebej zanima (šport, okolje, šolstvo, množični mediji, ipd.), in izvedel neke vrste anketo oziroma raziskavo. Najprej bi lahko zastavil nekaj vprašanj svojim gostiteljem in njihovim znancem, nato pa bi lahko pobrskal po knjižnicah in knjigarnah (nujno bi moral nekaj časa posvetiti ogledu knjigarn na Charing Cross Road

in knjigarni Dillon's v Londonu), izrezal morebitne članke po dnevnem časopisu ter skušal dobiti potrebne informacije iz drugih razpoložljivih virov. Opisana dejavnost bi gotovo popestrila tvoje bivanje na tujem in spodbudila tvojo motivacijo.

KAJ ČE BI SE ŠE ZAPOSILILI?

Iskanje zaposlitve je vsekakor zamudno in težavno. Že pred odhodom bi se lahko predhodno pozanimal za organizacije, ki priskrbujejo delo pri družinah. Družina ti v tem primeru nudi prenočišče, hrano in žepnino v zameno za hišno pomoč ali varovanje otrok ("au pair"). Iz razumljivih praktičnih razlogov je taka zaposlitev možna le za daljša obdobja (običajno najmanj šest mesecev).

Nekaj študentov si poišče priložnostno zaposlitev kot poulični razdeljevalec prospektov, pomivalec posode ali natak, ipd. Lahko tudi poskusi srečo v kaki veleblagovnici ali restavraciji "fast food": posebno v centru Londona je tovrstna zaposlitev zelo utrudljiva zaradi silovito naglega ritma dela. Napol za šalo, napol zares lahko preizkusiš svoje glasbene sposobnosti kot "busker": v spomin priklješ znane napeve ter z igranjem in petjem vliješ nekaj ritma in poezije vrtoglavemu dirjanju po temnih rovih londonske podzemске železnice.

Kot državljani države članice EGS—a lahko na občinskem uradu zaprosiš za davčno številko (National Insurance Numbercard), vendar ti bo po tej poti mogoče še težje uspelo najti začasno delovno mesto.

OB POVRATKU DOMOV

Ko se boš vrnil domov, te bo mogoče napadla nepotešljiva želja, da bi se po daljšem mučenju z angleščino vendarle odpočil. Po zasluženem premoru bi lahko poiskal naslove svojih »poletnih« sošolcev, jim pisal razglednico in jih vprašal, če bi bili pripravljeni na redno dopisovanje.

Vpisal bi se lahko na kak tečaj jezika ali se prijavil na kak jezikovni izpit (Cambridge First Certificate, Proficiency Certificate, ipd.).

Če tega nisi še storil, bi lahko ugotovil, kakšni viri so na razpolago v našem mestu, da bi lahko izpopolnjeval svoje znanje jezika.

V Trstu sicer nimamo veliko možnosti: lahko si ogledaš filme v originalnem jeziku kot član ameriškega ali britanskega filmskega kluba, ki organizirata tudi nekaj gostovanj pretežno britanskih gledaliških skupin. Lahko si izposodiš knjige, npr. v knjižnici Ameriško—italijanskega združenja, ki večkrat prireja zanimiva predavanja o angleški ali ameriški literaturi. Seveda se lahko naročiš na primerno revijo v angleškem jeziku ali pa si izbereš knjigo na razmeroma dobro založenih policah knjigarne Cappelli na Korzu Italija ali kje drugje. S satelitsko anteno lahko neposredno slediš britanskim ali ameriškim televizijskim programom, po radijskih valovih pa je za možnost izpopolnjevanja v tujem jeziku poskrbela BBC, ki predvaja poleg radijskih programov v približno štiridesetih jezikih (med katerimi je tudi slovenščina) posebne radijske programe, ki so namenjeni študentom angleškega jezika in so razvrščeni po različnih težavnostih stopnjah (BBC World Service). Podrobnejše informacije lahko dobiš na naslovu: BBC English, PO Box 76, Bush House, London WC2B 4PH.

Tvoja jezikovna izurjenost bi se seveda gotovo bistveno izboljšala, če bi se znanstvo s kako angleško govorečo osebo prelevilo v prijateljstvo.

Kot lahko tudi sam ugotoviš, se možnosti kar same ponujajo, treba je le nekaj dobre volje. To je pa napotek, ki si ga lahko daš kar sam...

LOREDANA GUŠTIN

Na Touru je v nedeljo slavil Hampsten, včeraj pa Chioccioli Indurain trdno v vodstvu

SAINT ETIENNE — Po italijanskem Giru vse kaže, da bo španec Miguel Indurain slavil tudi na francoskem Touru. Španski as se je seveda najbolj bal gorskih etap teh zadnjih treh dni. Odnese pa je celo kožo. Nasprotno: suvereno je ubranil vsak napad najnevarnejših tekmecev, od Bugna, ki je v nedeljo močno zaostal, do Chiappuccija, ki je sicer slavil v soboto, v nedeljo pa ga je španski as »neusmiljeno« kontroliiral.

Na nedeljski etapi je povsem zaslužen slavil Američan Hampsten pred postrtovalnim Italijanom Vono, ki se je skoraj »naveličal« drugih mest, odstopil pa je Američan Lemond. Že v nedeljo je bilo jasno, da je Indurain tudi na Touru kot mesec prej na Giru nepremagljiv. Chiappucci je sicer večkrat poskusil beg, toda zaman. Indurain mu je bil vedno za petami.

Na včerajšnji, 15. etapi pa je slavil zmago Italijan Franco Chioccioli, ki mu je uspej beg približno 30 km pred ciljem. Chioccioli je tako na najboljši način proslavil tudi rojstvo drugega sina.

Naj omenimo, da je to tretja letošnja zmaga na Touru (prej Bontempi in Chiappucci).

Vrstni red 14. etape (Sestrieres - Alpe d' Huez, 186,50 km): 1. Andy Hampsten (ZDA) 5.41'28" s povprečno hitrostjo 32,277 km na uro; 2. Vona (It) po 1'17"; 3. Boyer (Fr) po 2'08"; 4. Nevens (Bel) po 2'46"; 5. Chiappucci (It) po 3'15"; 6. Indurain (Šp); 7. Ungaza (Šp) po 3'28"; 8. Virenque (Fr)

po 4'04"; 9. Theunisse (Niz) po 4'13"; 10. Breukink (Niz) po 4'42".

Vrstni red 15. etape (Bourg d' Osais - Saint Etienne, 195 km): 1. Franco Chioccioli (It) 4.43'59" s povprečno hitrostjo 41,833 km na uro; 2. Koničev (SND) po 42"; 3. Perini (It) po 43"; 4. Jalabert (Fr.) po 49"; 5. Chiappucci (It), 6. Lino (Fr.), 7. Ghirrotto (It), 8. Unzaga (Špo), 9. Alcala (Meh), 10. Rooks (Niz) in vsa glavni na z Indurainom v času Jalaberta.

Skupni vrstni red: 1. Miguel Indurain (Šp) 74.04'55"; 2. Chiappucci

(It) po 1'42"; 3. Hampsten (ZDA) po 8'01"; 4. Lino (Fr) po 9'16"; 5. Bugno (It) po 10'09"; 6. Delgado (Šp) po 11'38"; 7. Breukink (Niz) po 15'48"; 8. Perini (It) po 15'50"; 9. Roche (Ir) po 18'03"; 10. Heppner (Nem) po 18'22"; 11. Vona (It) po 19'10".

Danes bo na sporedu 16. etapa Sain Etienne - La Bourboule, 212 km.

Na sliki AP: Italijan Franco Chioccioli se veseli včerajšnje zmage.

Danes v Sestrieresu Atletski asi

SESTRIERES — Kot običajno bo tudi letos mednarodni atletski miting prava poslastica za ljubitelje kraljice športa. Letos pa bo ta prireditelj še pomembnejša, saj bo le štiri dni pred olimpijskimi igrami v Barceloni.

Bržkone bo danes še posebno zanimivo v teku na 400 m, kjer bosta glavna protagonista Danny Everett in Steve Lewis. Veliko pričakovanje vlada tudi za nastop Carla Lewisa, ki bo poskusil v teku na 100 m, čeprav je prav v tej disciplini na ameriškem trialsu okusil bridko razočaranje.

Italijanska štafeta 4X100 m moški bo poskušala zadnjo možnost za normo za nastop na OI, medtem ko bo Sergej Bubka naskakoval še en svetovni rekord v skoku s palico, tudi zato ker je za rekorderje na voljo »skromno darilce«, avto ferrari.

Italijanske košarkarice upajo v ... Jugoslavijo

Se bodo srbski in črnogorski tekmovalci lahko udeležili olimpijskih iger v Barceloni? Glede njihovega nastopa bo padla odločitev šele danes in ne včeraj, kot je izjavila predstavnica tiskovnega urada MOK Verdierjeva. Tako je včeraj rekel generalni direktor MOK Francois Carrard. Kaže, da gotovo ne bodo mogle nastopiti ekipe bivše Jugoslavije in tega se seveda najbolj veselijo italijanske košarkarice, ki bodo na OI zamenjale Jugoslavijo.

Atentat na Borsellina odjeknil tudi v Barceloni

Shrljiv atentat na Borsellina je močno odjeknil tudi v Barceloni. Matija sicer nima večjih interesov v Kataloniji, predstavniki javne varnosti v Barceloni pa so, po atentatu v Palermu, dokaj zaskrbljeni, saj je na dlani, da teroristi lahko napadejo tudi še kako zavarovane ljudi.

In predvsem v tehniki »avto-bombe« so baskovski teroristi še kako izurjeni, saj so od 1967 do letos ubili že 825 ljudi. Olimpijsko prizorišče pa je preveč »vabljivo« za take akcije, da bi ga lahko teroristi ne izkoristili.

Svečano odprtje

V soboto točno ob 22.24 bo španski kralj Juan Carlos uradno odprl 25. olimpijske igre. Vsa svečanost (trajala bo tri ure) bo potekala po izredno »strogem urniku«: improvizacij torej ne bo. Doslej so opravili

že nekaj vaj za odprtje, generalka pa bo v četrtek, to je 48 ur pred uradno otvoritvijo. Vsa svečanost bo v znamenju Catalunje in Mediterana.

Na Kitajskem brezplačno

Kitajski dnevnik China Daily piše, da bo kitajska vlada poskrbela za brezplačno namestitvev in prevoz vseh tekmovalcev, ki se bodo udeležili olimpijskih iger, če le-te bodo na Kitajskem leta 2.000. Na Kitajskem računajo, da bodo OI stale približno eno milijardo dolarjev, skupni dohodek pa naj bi bil eno milijardo in 100 milijonov dolarjev.

Aouita poškodovan

Svetovni rekord na 1.500 m, 2.000 m, 3.000 m in 5.000 m Said Aouita je včeraj izjavil, da se bo skoraj gotovo odrekel nastopu v Barceloni, ker si ni še opomogel po poškodbi. Marokanski atlet se trenutno mudi v Franciji, kjer trenira, in bo konec tega tedna odločil, če se bo vendarle udeležil iger ali ne.

Petranoff z Južno Afriko

Po dolgih diskusijah v južnoafriški atletski zvezi so vendarle odločili, da bo med potniki z južnoafriško ekipo tudi bivši svetovni rekordar v meu kopja Tom Petranoff.

Kot je znano, se je Petranoff pred leti udeležil nekaterih mitingov z ameriškim dresom, čeprav zaradi apartheida južnoafriški atleti ne bi smeli tekmovali.

V »Gajinem finalu« Alberto Prelec ugnal A. Plesničarja

Z rezultatom 0:6, 6:4, 6:3 je v nedeljo gajavec Alberto Prelec premagal svojega klubskega tovariša Aleša Plesničarja v finalu deželnega turnirja za trofejo Mauro Crali pri teniškem društvu Campagnuzza v Gorici.

Srečanje, kateremu je sledilo lepo število ljubiteljev tenisa, je v prvem setu potekalo enosmerno in je že kazalo na Aleševo zmago. V drugem setu pa je Prelec prevzel pobudo in svoje roke in igra je postala bolj izenačena. Tudi v tretji in odločilni igri je Aleš takoj prešel v vodstvo s 3:0, potem pa ga je Prelec z bolj zbrano igro prisilil k predaji.

Prelec in Plesničar sta se uvrstila v finale med 93 igralci in spoprijela sta se z nekaterimi solidnimi nasprotniki. Prelec je tako v polfinalu premagal v treh setih nosilca prve skupine Jurija Beana (CT Monfalcone), Aleš pa se je že v četrtfinalu namučil, da je ravno tako v treh setih premagal Romana Colottija (Polisportiva Opicina), v polfinalu pa Tiziana Del Degana (TC Triestino).

Nedeljski rezultat pa še enkrat potrjuje kvaliteto dela, ki ga Gajini tekmovalci opravljajo pod vodstvom učitelja Boruta Vehovca.

REZULTATI

POLFINALE: Prelec - Bean 6:2, 2:6, 6:3; Plesničar - Del Degan 6:1, 4:6, 6:3.

FINALE: Prelec - Plesničar 0:6, 6:4, 6:3.

Na sliki M. Magajne: Gajin predstavnik Alberto Prelec

VN Francije: slavlje Italijana Reggianija

MAGNY COUR (FRANCIJA) — Italijanu Cadori ni uspelo, da bi že tri preizkušnje pred koncem SP v motociklizmu slavil končno zmago v kategoriji 250 ccm. V tej kategoriji je v nedeljo na VN Francije zmagal njegov rojak Loris Reggiani na aprilli pred Chilijem (aprilia), Cadori na hondi pa je bil tretji.

Na lestvici za SP je Cadori prvi (167 točk) pred Reggianijem (117) in Chilijem (87).

Ezio Gianola (honda) je bil najboljši v kategoriji 125 ccm, drugi je bil Japonec Ueda (honda), tretji pa Španec Martinez (honda). Na lestvici za SP v tej kategoriji vodi Waldmann (102 točk) pred Gianolo (101) in Gramignijem (95).

V politrskem razredu je slavil Američan Rainey na yamahi, drugi je bil Avstralec Gardner na hondi, tretji pa Američan Kocinski na yamahi. Na lestvici za SP vodi Doohan

(130 točk) pred Raineyem (95) in Schwantzom (89).

Teniške vesti: zmaga Seleševe

Jugoslovanka Monika Seleš je osvojila prvo mesto na mednarodnem turnirju v ameriškem Mahwahu, s tem da je v velikem finalu premagala domačinko Jennifer Capriati s 6:1, 6:4.

Za pravo presenečenje pa je v Stuttgartu poskrbel mladi, komaj 18-letni Ukrajinec Andrej Medvedev (100. na svetovni lestvici), ki si je v velikem finalu privoščil še Južnoafričana Wayneja Ferreiro s 6:1, 6:4, 6:7, 2:6, 6:1.

Italijan Renzo Furlan se je na mednarodnem teniškem turnirju v Hilversumu (Nizozemska) prebil v drugo kolo, v prvem je premagal Španca Jeana Condeja s 6:1, 4:6, 6:3.

Udinese v Trbižu

TRBIŽ — Udinese, ki bo letos igralo v italijanski nogometni A ligi,

je od včeraj v Trbižu, kjer trenira pod vodstvom trenerja Fedeleja. Nogometaši vadijo dvakrat dnevno, Fedele pa je včeraj časnikarjem izjavil: »Na dlani je, da se bomo borili za obstanek v ligi. Na vsak način pa obljubljam, da ne bomo igrali zaprti in izključno obrambno ter da bodo navijači prišli na svoj račun«.

Maradona v Franciji?

MARSEILLE — Posrednik Maradone Marcos Franchi se je baje včeraj srečal s predstavniki francoskega nogometnega prvoligaša Olympique iz Marseillea. Govor je bil seveda o prestopu Maradone k moštvi iz Marseillea.

Volkov k Panasonicu

REGGIO CALABRIA — Itlijanski košarkarski prvoligaš Panasonic iz Reggio Calabrie je včeraj sporočil, da je najel ukrajinskega košarkarja Alexisa Volkova.

Volkov je igral za reprezentanco bivše SZ, zadnja štiri leta pa je igral

v ameriški profesionalni ligi NBA. Zanj so se letos potegovali tudi grški in španski klubi. Volkov pa se je odločil za Panasonic, od katerega bo prejel 1 milijon in 300.000 dolarjev letno.

Naj omenimo še, da si je milanski Philips zagotovil Američana Antonia Davisa (24 let, 208 cm visok). Zadnji dve leti je Davis igral pri Panathinaikosu.

Scavolini pa je najel 27-letnega Američana Henryja Jamesa (204 cm visok), ki je zadnjo sezono igral v profesionalnem moštvu Cavaliers iz Clevelanda.

Bordin uspešen v ZDA

DENVER — Italijan Gelindo Bordin je zmagal na mednarodnem teku po cestah Colorado Springsa na progi 10 km. S časom 29'49" je Bordin izboljšal tudi rekord proge. Italijanski atlet je tako dokazal, da je v odlični formi pred začetkom OI v Barceloni.

obvestila

ZŠSDI

obvešča, da bo do 25. t. m. urad v Trstu zaprt.

ŠZ JADRAN

obvešča vse zainteresirane za košarkarski tečaj v Poreču, ki bo od 10. do 17. avgusta za letnike od 1978 do 1981, da se prijavijo do petka, 31. t.m. na sedežu Jadrana, v Prosvetnem domu na Opčinah, Ul. Rectorio 1, vsak dan, razen nedelje od 10.30 do 13.00 (tel. 213403).

NAMIZNOTENIŠKI ODSEK

ŠZ BOR

sporoča, da bodo v Borovem športnem centru od 17. do 21. avgusta predprvenstvene priprave za novo sezono.

Vabljeni stari in novi igralci. Prijave v uradnih urah na društvenem sedežu.

SK DEVIN

sklicuje sejo danes, 21. t. m., na sedežu v Cerovljah. Nujna je udeležba vseh odbornikov.

Dnevni red: 1. naš športni praznik, 2. poletne priprave na ledeniku, 3. razno. Vabljeni tudi vsi simpatizerji kluba.

ŠZ SLOGA

organizira od 30. t.m. do 2. avgusta turnir v beach volleyu (odbojka na plaži) na nogometnem igrišču v Trebčah. Zaradi velikega zanimanja se je društvo odločilo, da podaljša rok za vpis do 24. t.m. Informacije in vpisovanje v čistilnici »Roiano«, Ul. Barbariga 5 (tel. 414142), od 8.30 do 18. ure. Vsak večer bo zabava s plesom in specialitete na žaru.

Novosti pri naših košarkarskih društvih Jadranu, Boru in Kontovelu

Naše ekipe za novo sezono

Že navada je, da se ob poletnem premoru, ko se večina športnikov končno odpočije, posveti večjo pozornost t.i. »kupoprodajni borzi«.

Tako smo telefonsko pozvali predstavnike naših košarkarskih društev, ki se bodo v tej sezoni udeležila državnih prvenstev, in sicer Jadran (B liga), Bor in Kontovel (D liga).

Pri Jadranu se ni še nič premaknilo, po besedah predsednika Race-ta pa se najbrž tudi ne bo: »Zaenkrat ni še nobenih novosti, vse pa bi se moralo urediti do konca tega meseca, ko zapade rok registracije igralcev. Zaenkrat so vsi lanske igralci potrjeni, trener bo seveda še naprej Janez Drvarič, glede mladinske ekipe pa so k Jadranu prestopili štiri igralci Kontovela. V zameno se govori, da bosta ekipo trenerja Bana ojačila Škerk in Stanisa, morda pa tudi Walter Sosič.«

Novosti o Kontovelu nam je posredoval odbornik Sergio Spadoni, ki nas je presenetil z nekaterimi zanimivimi novicami. Potrdil je, da so društvo Kontovela začasno zapustili štiri mladinci (Kristjan Rebula, Jan Gregori, Pavel Kralj in Ivo Emili), ki bodo v prihodnji sezoni tvorili ogrodje mladinske ekipe Jadrana, medtem ko je Jan Budin prestopil k tržaškemu Stefanelu. Po enoletni izkušnji pri Sokolu se bo k svoji matični ekipi vrnil tudi Damir Starc, Ban pa računa še na doprinos Petra Štoke, ki je lani zaradi poškodbe igral le dve tekmi, medtem ko je Ro-

bert Daneu potrdil, da ne bo več igral košarke. Postavo bosta dopolnila še Walter Daneu in Aleš Sterni (letnika 1972) ter mlajši Danijel Gulič - letnik 1973 (ki se je sam odločil, da raje ostane še naprej pri Kontovelu), Aljoša Daneu - 1974 (trener ga je zadržal v svojih vrstah, ker se mora nujno okrepiti pod košema), Marko Hmeljak, Igor Vodopivec in Štefan Turk (vsi letnik 1974).

Sezona 1992/93 se bo pričela že prve dni meseca avgusta, ko se bo večja skupina igralcev odpravila na skupne priprave. Spadoni pa še opozarja, da bo letošnja naloga Kontovela še težja, saj so Budin, Gregori, Rebula, Emili in Kralj težko nadomestljivi, konkurenca pa se stalno zaostrojuje.

S predsednikom KK Bor Ažmanom smo se pogovorili o novostih in spremembah glede Borovih postav. »Najvažnejša novost je prav gotovo prihod trenerja Jureta Krečiča, ki bo v roke vzel kakšno mladinsko ekipo (najverjetneje naraščajnike). Glede prve postave ni večjih novosti, saj se nam bo pridružil le Andrea Monticolo, odšel pa je Stefano Pecchi. Velik doprinos si nadejamo tudi s strani mlajših igralcev (zlasti Samec in Grbec), osebno pa upam, da bomo lahko letos računali na večji delež Ivana Bajca, ki je eden izmed največjih potencialov v naših vrstah, doslej pa je le redkokdaj zaigral, kot zna. Treninge bomo pričeli

15. avgusta, 23. pa bomo odšli v Radence na skupne priprave.«

VERJETNE POSTAVE NAŠIH EKIP

JADRAN: D. Oberdan, K. Starc, M. Crisma, D. Pregarc, I. Emili, K. Rebula, J. Gregori, U. Merlin, S. Rauber, M. Čuk, A. Smotlak, M. Pertot, M. Pet-tiroso; trener J. Drvarič. (odšla sta W. Sosič, P. Ažman).

KONTOVEL: Š. Gulič, I. Grilanc, W. Sosič, D. Gulič, D. Starc, W. Daneu, A. Sterni, P. Sterni, R. Škerk, R. Stanisa, I. Cividari, P. Štoka, A. Daneu, R. Paulina, C. Čuk; trener M. Ban. (odšli so J. Budin, K. Rebula, J. Gregori, P. Kralj, I. Emili).

BOR: R. Smotlak, Š. Persi, M. Debelj, M. Simonič, M. Grbec, I. Bajc, D. Barini, I. Perčič, A. Pieri, L. Poretti, A. Monticolo, Š. Samec; trener F. Sancin. (odšel je S. Pecchi).

V. JOGAN

totip

1. — 1. Imco Lisi	1
2. Andrea's W.	X
2. — 1. Esperanto	2
2. Gliniz	2
3. — 1. Mallona	2
2. Estro d. M.	1
4. — 1. Giano Af	X
2. Eccome	2
5. — 1. Godwin Or	2
2. Leostene	X
6. — 1. Lovably	X
2. Linotype S.	1

KVOTE

12 (16 dobitnikov)	67.019.000 lir
11 (422 dobitnikov)	2.540.000 lir
10 (4144 dobitnikov)	253.000 lir